

Observatori de les **Dones**

1r informe
2007

La ciutat són les persones que l'habiten. Tot i que aquesta frase és una obvietat ens l'hem de recordar sovint per no perdre de vista la veritable raó de ser de l'administració municipal: la del servei a la ciutadania.

Per aquest motiu hem de conèixer com és la realitat social de la nostra gent, de les dones i homes que conformen la Cerdanyola d'avui.

No em refereixo a la simple recollida de dades que tota administració pública ha de contemplar per desenvolupar els serveis interns i donar una atenció adient. Hi ha un altre nivell de tractament de la informació: aquell que ens permet reflexionar sobre com és en realitat l'estructura social de la nostra ciutat.

Necessitem aquesta perspectiva i aquest coneixement concret per poder després fer millor la nostra feina de servei. Per a que els nostres projectes d'intervenció social siguin eficaços i actuïn allà on cal amb una gestió eficaç i rigorosa dels recursos disponibles, tant humans com a econòmics, i l'avaluació d'allò que s'ha fet per corregir o millorar les accions dutes a terme.

El document que teniu a les mans pretén respondre al primer d'aquests grans objectius i analitza d'una forma sistemàtica l'estructura social de les dones de Cerdanyola del Vallès.

Per últim, destacar que aquest dossier és producte del Conveni amb el Seminari d'Estudi de la Dona de la U.A.B. Vull remarcar aquest fet pel que suposa, un cop més, d'exemple concret de la col·laboració institucional entre la universitat i l'ajuntament.

Antoni Morral i Berenguer
Alcalde

Des de la Regidoria de les Dones i Polítiques d'Igualtat es valora que per poder fer una bona tasca en el desenvolupament de les línies estratègiques recollides en el Pla Municipal de Polítiques de Dones (2005-2011) hem de conèixer la realitat sociodemogràfica de la nostra ciutat. Saber quantes i com som les dones que hi vivim ens ha de servir de guia per elaborar les polítiques d'igualtat, programar activitats, dissenyar projectes per tal d'apropar-nos cada vegada més a les necessitats específiques del col·lectiu femení tot incorporant-t'hi noves prioritats.

Les dades que us presentem en aquest informe ens acosten a les característiques pròpies de les dones cerdanyolenques, tals com la seva situació familiar, laboral, de formació, salut, origen, edat, etc. i quin percentatge representem en la totalitat de la població.

Així mateix desitjo que aquesta informació pugui ser una eina útil per totes les entitats, col·lectius de dones i qualsevol persona a títol individual que necessiti aprofundir en la realitat sociodemogràfica de les dones de Cerdanyola del Vallès.

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Rosa Vilaró'.

Rosa Vilaró i Saladelafont

Regidora de les Dones i Polítiques d'Igualtat

pàg. 9	0	Introducció
pàg. 11	1	La població de Cerdanyola del Vallès
pàg. 17	2	Procedència de la població
pàg. 19	3	Nivell d'estudis
pàg. 25	4	Dades del Padró segons seccions censals
pàg. 31	5	Llars
pàg. 35	6	Monomarentalitat i monoparentalitat
pàg. 39	7	Treball
pàg. 39	7.1	Activitat
pàg. 42	7.2	Ocupació
pàg. 50	7.3	Atur
pàg. 51	7.4	Població no activa
pàg. 53	7.5	Treball domèstic
pàg. 57	8	Salut
pàg. 61	9	Atenció a la dependència
pàg. 65	10	Conclusió
pàg. 69	11	Bibliografia

0 Introducció

Presentem l'informe "Les dones a Cerdanyola, 2007", elaborat en el marc de les pràctiques professionals de sociologia, realitzades per a l'Observatori de les Dones pertanyent a la Regidoria de les Dones i Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

Aquest és un informe basat en l'explotació, presentació i anàlisi de les dades estadístiques disponibles per al municipi de Cerdanyola del Vallès a partir de les fonts del Padró Municipal de 2006, actualitzat a data de 31 de desembre de 2006, de l'Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat), l'Instituto Nacional de Estadística (INE) i el Padró Municipal de 2006, actualitzat a data de 31 de desembre de 2006.

La intenció de l'estudi és establir una visió general de la situació i característiques de les dones al municipi. Amb la qual cosa es presenten les dades desagregades per sexe, i així s'han analitzat. Som conscients que amb el tipus de dades amb les que treballem no és possible un coneixement acurat d'algunes de les característiques més importants i rellevants de les experiències vitals i quotidianes de les dones. Tanmateix, creiem que de l'explotació de les dades estadístiques oficials se'n poden extreure conclusions al nostre parer rellevants.

No obstant, abans de la lectura de l'informe, advertim algunes qüestions relatives a la informació presentada, derivades de la naturalesa de les dades utilitzades. En primer lloc, les diferents dades aportades pertanyen a diferents anys; així, el Padró fa referència a les dades sobre persones empadronades a data de 31 de desembre de 2006; mentre les dades pertanyents al Cens de població són relatives a l'any 2001. Tanmateix, s'ha treballat amb dades disponibles per d'altres anys. Aquest fet, permet una aproximació fiable als fenòmens estudiats, tot i que trobem una diferència temporal de 5 anys entre diferents tipus de dades.

Respecte a la informació extreta del Padró Municipal, destaquem la variable nivell d'estudis, que cal llegir de forma prudent. En primer lloc, hi ha el problema de l'actualització de les dades per part de la població, ja que el nivell d'estudis assolit pot variar des del moment de l'alta al Padró, sense que necessàriament aquestes dades s'actualitzen amb el temps. En segon lloc, al respecte de la veracitat o fiabilitat de les dades, s'ha d'assenyalar que a l'empadronar-se no cal certificar cap document oficial que garanteixi el nivell d'estudis assolit. En tercer lloc, s'ha presentat aquesta variable segons l'edat, pel que cal tenir en compte el biaix que això provoca, ja que, per exemple, la població nascuda fora de Catalunya, a la resta de l'estat, mostra una mitjana d'edat superior a les persones nascudes a Catalunya o altres països, amb les conseqüències que aquest fet té sobre el nivell d'estudis.

Respecte a la variable nacionalitat, el grup de nacionalitats identificat amb països de la Unió Europea s'ha construït incloent els països adherits a partir de la darrera ampliació de la UE. Per tant, per al que aquí ens interessa, les nacionalitats de Romania i Polònia estan integrades a aquest grup.

Finalment, l'informe s'ha estructurat en diferents apartats, segons el tipus de dades exposades. Així, es comença amb les dades relatives al Padró Municipal, que ens aporten informació sobre la població, edats, natalitat, lloc d'origen, nacionalitat i nivell d'estudis. Tanmateix, aquestes dades es presenten seleccionades segons seccions censals, realitzant-se una breu anàlisi d'aquestes característiques segons les seccions.

A continuació, es passa a analitzar la informació relativa al tipus de llars, el treball (a partir de l'Enquesta de Població Activa, bàsicament), la salut i els serveis a la dependència. Finalment, ens detenim a les conclusions, on es destaquen les principals característiques i fets que descriuen la situació de les dones a Cerdanyola del Vallès.

1 La població de Cerdanyola del Vallès

Taula 1.1. Població segons sexe i grups d'edat. Cerdanyola del Vallès 2006.

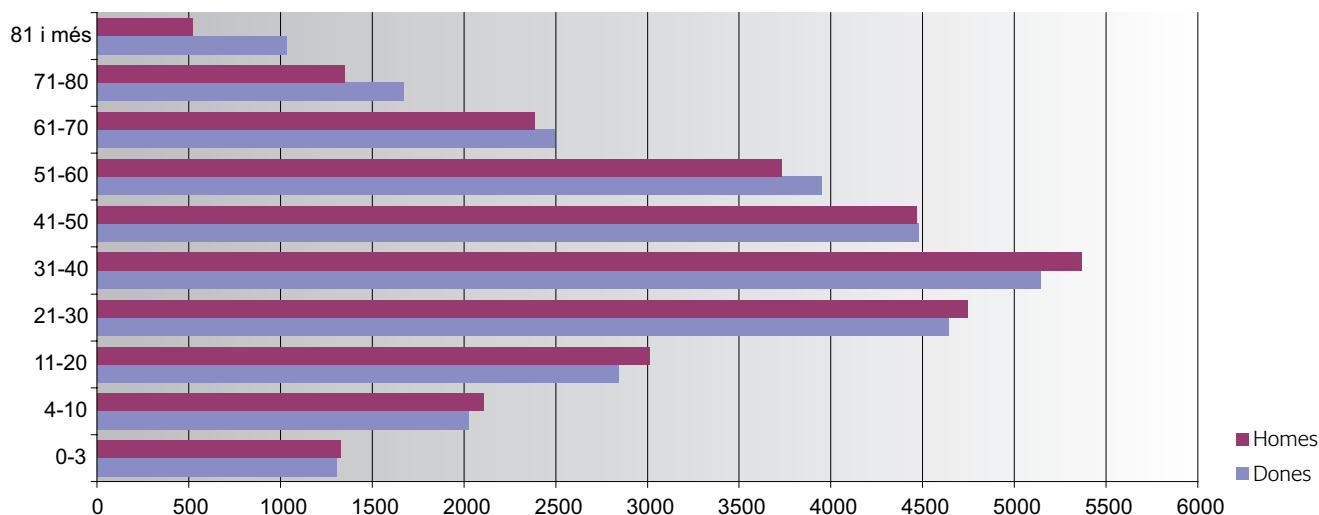
Edat	Dones	Homes	Total
0-3	1.309	1.326	2.635
4-10	2.024	2.104	4.128
11-20	2.843	3.010	5.853
21-30	4.643	4.746	9.389
31-40	5.140	5.364	10.504
41-50	4.479	4.465	8.944
51-60	3.948	3.734	7.682
61-70	2.496	2.384	4.880
71-80	1.673	1.349	3.022
81 i més	1.035	520	1.555
Total	29.590	29.002	58.592

Elaboració pròpia a partir del Padró 2006.

A Cerdanyola del Vallès, a data 31 de desembre de 2006, hi havia empadronades 58.592 persones. D'aquestes, 29.590 eren dones, representant un 50'5%, i 29.002 eren homes, representant el 49'5% restant. Per tant, hi ha empadronades 588 dones més que homes.

Tenint en compte els grups d'edat, els homes són lleugerament majoria als primers grups, entre els 0 i els 40 anys, mentre que la relació s'inverteix a partir dels 41 anys, on comencen a ser majoria les dones, fins la darrera franja d'edat on, de les persones majors de 80 anys, les dones representen més del doble que els homes. Hi ha 1035 dones majors de 80 anys front 520 homes.

Gràfic 1.1. Població segons sexe i grups d'edat. Cerdanyola del Vallès, 2006

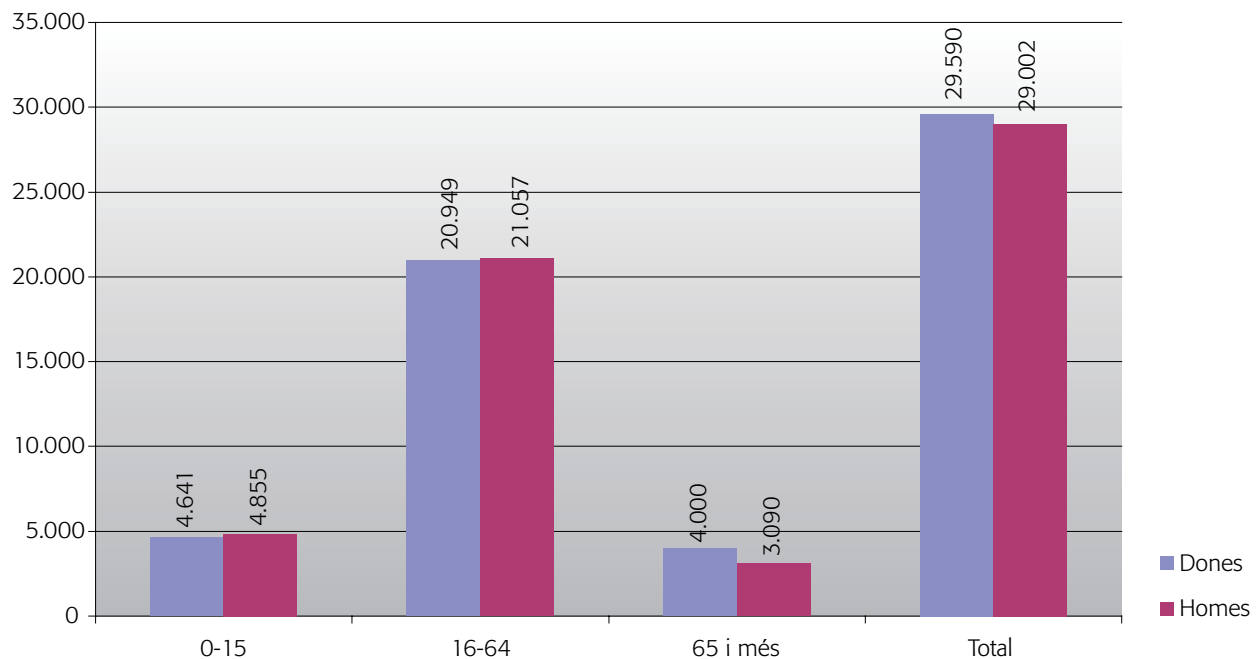

Font: Padró 2006

Tal com mostra el gràfic 1.1 Cerdanyola del Vallès presenta una piràmide d'edats en forma de bulb, és a dir, la base és més estreta que la part central i després, per la part superior es torna a empetir progressivament. Això mostra com la població d'edats infantils (de 0 a 20 anys) és menor que la població adulta (de 21 a 55 anys) i com després aquesta es va reduint progressivament amb la vellesa. La tendència demogràfica a Cerdanyola del Vallès segueix, com tot seguit es veurà, l'esquema típic de les societats desenvolupades.

Per a la població dividida per grans grups d'edat, al 2006 el tram de 0 a 15 anys representa el 16'2%; el tram de 16 a 64 anys un 71'7%, i el de persones més grans de 65 representa un 12'1%. Segons el sexe, l'estructura per a les dones es divideix en un 15'7% entre 0 i 15 anys; un 70'8% entre 16 i 64 i un 13'5% per a les majors de 64 anys. En quant als homes, un 16'7% tenen entre 0 i 15 anys, un 72'6% entre 16 i 64, i els majors de 64 anys representen un 10'7%. Veient el gràfic 1.2, es pot observar com, si bé hi ha més dones que homes al còmput total, aquestes sols són majoria a la franja de 65 i més anys, on gairebé tenim 1.000 dones més que homes.

Gràfic 1.2. Població segons sexe i grans grups d'edat. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

En quant a l'estructura demogràfica de Cerdanyola del Vallès, tenint en compte aquests grans grups d'edat i l'evolució temporal, es pot dir que ha hagut un procés d'envelliment de la població. Per una banda, el grup d'edat de 65 anys i més s'ha duplicat als darrers 20 anys, passant del 5'9% al 12% del total de població. Per altra banda, la població activa, entre els 16 i els 64 anys, s'ha incrementat quasi en un 10%, principalment degut al pes de la generació del baby-boom, les persones nascudes durant els 60 i els 70, i sense oblidar la immigració, que majoritàriament pertany a aquest grup d'edat. I finalment, tenim la població entre 0 i 15 anys que s'ha reduït a la meitat, fruit de la davallada de la fecunditat, passant de ser el 30% de la població l'any 1986, a un 15'8% l'any 2005. Una vegada més, l'envelliment de la població, igual que la davallada de fecunditat, és un patró que compartim amb les societats del nostre entorn.

Aquesta situació demogràfica té repercussions importants per a la situació de les dones, si es tenen en compte les necessitats d'atenció i cura infantil i de persones grans que són cobertes majoritàriament pel treball femení no remunerat dintre l'àmbit domèstic. Així, s'han de tenir en compte com les anomenades taxes de dependència ens indiquen efectes previsibles sobre les càrregues reproductives i domèstiques de moltes dones, amb les insuficients ajudes públiques per satisfer aquestes demandes socials.

Estructura per edats, envelliment i dependència. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

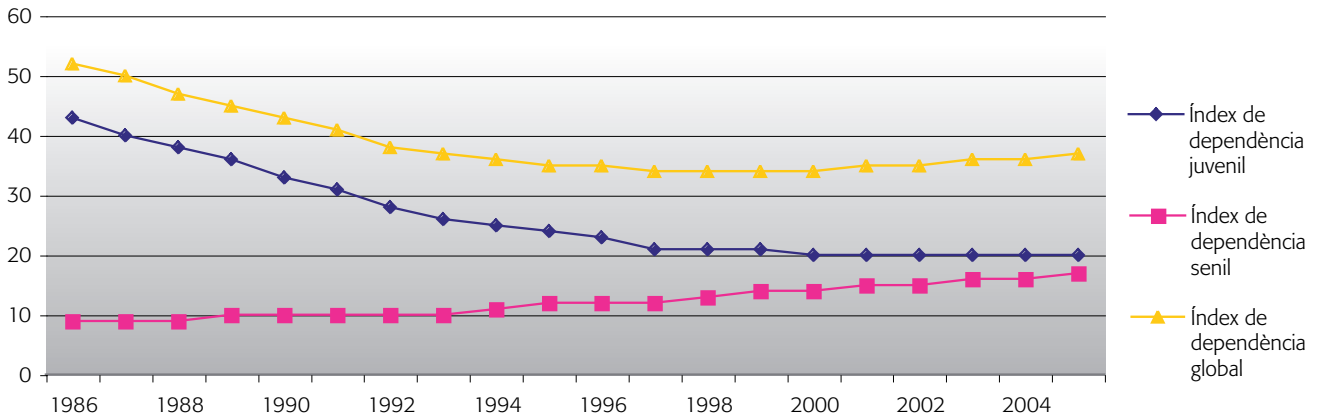
Any	% 0 a 15 anys	% 16 a 64 anys	% 65 anys i més	Índex envelliment	Índex de sobre-envelliment	Ín. Dep. juvenil	Ín. Dep. senil	Ín. Dep. global
2005	15,83	72,08	12,09	81	10	20	17	37
2004	15,88	72,54	11,58	78	10	20	16	36
2003	15,9	72,61	11,48	77	10	20	16	36
2002	15,88	72,88	11,24	76	9	20	15	35
2001	15,99	73,08	10,92	74	9	20	15	35
2000	16,3	73,24	10,46	70	9	20	14	34
1999	16,58	73,27	10,14	66	9	21	14	34
1998	16,96	73,3	9,75	62	9	21	13	34
1997	17,53	73,19	9,28	58	9	21	12	34
1996	18,27	72,77	8,96	54	9	23	12	35
1995	19,12	72,16	8,73	50	8	24	12	35
1994	20,17	71,53	8,3	45	8	25	11	36
1993	21,35	71,03	7,63	39	8	26	10	37
1992	22,67	70,01	7,31	36	7	28	10	38
1991	23,98	68,92	7,1	33	7	31	10	41
1990	25,31	67,83	6,86	30	7	33	10	43
1989	26,69	66,71	6,6	27	6	36	10	45
1988	27,78	65,83	6,39	25	7	38	9	47
1987	29,00	64,85	6,15	23	7	40	9	50
1986	30,06	64,01	5,93	21	7	43	9	52

© Institut d'Estadística de Catalunya.

A la taula anterior es pot observar l'evolució de les dependències, a partir del pes que tenen els grups d'edat d'infants i joves i de gent gran sobre la població activa. Veiem en primer lloc com han augmentat els índex d'envelliment i sobreenvelliment durant els darrers 20 anys (multiplicant-se el primer per 4), el que provoca que l'índex de dependència senil s'hagi duplicat entre 1986 i 2005. Per altra banda, la dependència juvenil s'ha reduït a la meitat, degut com hem vist a la reducció de la fecunditat durant aquest període. En termes globals, la dependència s'ha reduït quasi 20 punts respecte l'any 1986, i s'ha de fer notar que, si bé aquest any era considerablement superior la dependència juvenil respecte la senil, per a l'any 2005 ambdues tenen gairebé la mateixa importància sobre la dependència global.

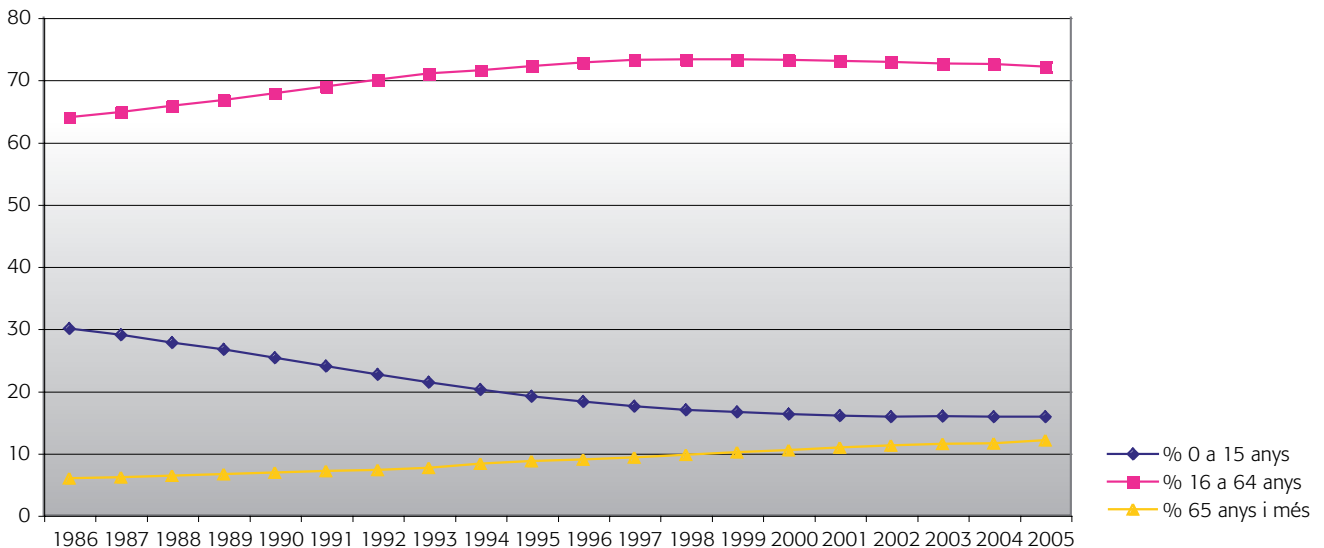
Es pot veure el gràfic 1.3 d'evolució temporal dels índex de dependència al llarg d'aquests últims 20 anys. Per una banda l'índex juvenil baixa progressivament des de 1986 fins el 1997 que s'estabilitza; per l'altra, l'índex de dependència senil es manté constant fins que comença a augmentar l'any 1995. Finalment, l'índex global de dependència va descendant fins que té un repunt a partir de l'any 1998, degut a l'augment del volum de la gent gran.

Gràfic 1.3. Índex de dependència juvenil i senil. Cerdanyola del Vallès, sèrie temporal.

Font: Idescat

Gràfic 1.4. Estructura de població, evolució temporal. Cerdanyola del Vallès.

Font: Idescat

La davallada de les taxes de natalitat i la taxa global de fecunditat (taula 1.2) continuen apuntant a l'envelliment de la població. Tot i així, la davallada d'aquestes taxes des del 1986 al 2005 no ha estat contínua, sinó que van tenir un punt mínim al 1996 i s'ha anat recuperant. Així, la taxa bruta de natalitat ha passat del 12,54% el 1986, al 8,94% el 1996, i al 10,95% el 2005. La taxa global de fecunditat ha passat del 46,37% el 1986, al 30,34% el 1996, i al 40,09% el 2005. L'explicació a la baixada de la natalitat ve relacionada amb que l'edat de la maternitat s'està endarrerint, juntament amb que el nombre de fills i filles és cada cop menor. La pujada dels últims anys està estretament lligada a l'augment de població immigrada que hi ha hagut en aquesta ciutat des de l'any 2000¹ en l'edat centralment reproductiva.

¹ Dades extretes de *Migració i Ciutadania* de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

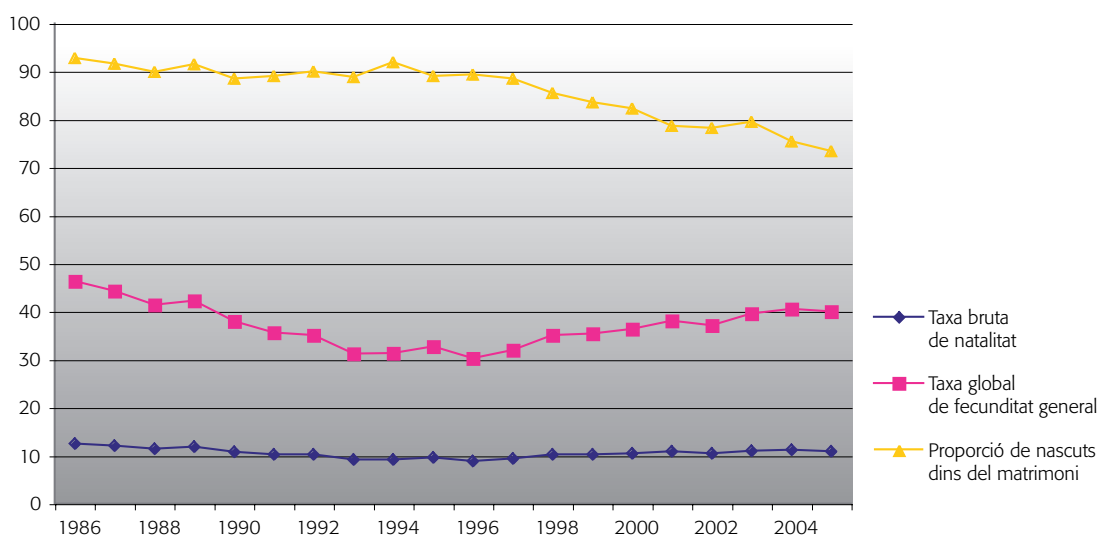
Taula 1.2. Moviment natural de la població. Fecunditat. Cerdanyola del Vallès.

	Taxa bruta de natalitat	Taxa global de fecunditat general	Proporció de nascuts dins del matrimoni
1986	12,54	46,37	92,78
1987	12,11	44,29	91,63
1988	11,48	41,41	89,98
1989	11,89	42,26	91,52
1990	10,83	38,02	88,51
1991	10,26	35,61	89,1
1992	10,29	35,16	90
1993	9,25	31,31	88,83
1994	9,24	31,32	91,94
1995	9,66	32,78	89,03
1996	8,94	30,34	89,38
1997	9,46	32,04	88,5
1998	10,32	35,1	85,53
1999	10,3	35,39	83,58
2000	10,53	36,44	82,37
2001	10,92	38,13	78,66
2002	10,51	37,15	78,27
2003	11,04	39,58	79,6
2004	11,21	40,62	75,44
2005	10,95	40,09	73,49

Per altra banda, la taula 1.2 i el gràfic 1.5 també ens mostren com les taxes de natalitat i fecunditat cada cop estan menys relacionades amb la de nupcialitat, doncs el nombre de descendència fora del matrimoni està en clar augment. Això surt reflexat en la disminució del percentatge de persones nascudes dins del matrimoni, on del 92,78% el 1986 s'ha passat al 73,49% al 2005. Aquest fet resulta molt important pel que fa a l'estructura de les llars i a determinades demandes socials per part de noves modalitats de convivència familiar, com es pot veure més endavant. Un clar exemple, entre d'altres, és el del fenomen de la monomarentalitat i la monoparentalitat².

² Com és lògic suposar, totes les persones nascudes fora del matrimoni no conviuen necessàriament en llars monomarentals o monoparentals.

Gràfic 1.5. Moviment natural de la població. Fecunditat. Cerdanyola del Vallès.

Font: Idescat

Finalment, per acabar aquest apartat, s'analitzen les dades disponibles relatives a l'estat civil de les dones a Cerdanyola del Vallès. Amb dades del Cens de 2001, es pot veure en primer lloc com, per a les majors de 16 anys, un 29'8% eren solteres, i un 56'3% casades, superant aquestes últimes les xifres de solteres a partir dels 30 anys. Un 3% eren separades i un 2% divorciades, mentre que les vídues representaven un 8'8% del total. Destacant d'aquestes últimes que, a partir dels 50 anys hi ha moltes més dones vídues que homes, arribant a l'edat de 70 i més anys on es troben al voltant de 5 vídues per cada vidu. Les dones separades i divorciades són lleugerament superiors als homes, destacant que les diferències més grans es troben en dones joves (entre 25 i 40 anys) respecte els homes, ja que les xifres expressen una diferència de fins un 30% la majoria de casos. Les majors xifres de separades i divorciades representen la de dones de 40 a 44 anys, degut a que aquesta generació té major índex de nupcialitat que les més joves.

Població segons estat civil, sexe i edat. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Edat	Solters/Solteres			Casats/Casades			Vidus/Vídues			Separats/Separades			Divorciats/Divorciades			Total		
	homes	dones	total	homes	dones	total	homes	dones	total	homes	dones	total	homes	dones	total	homes	dones	total
menys de 15	4.120	3.795	7.915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.120	3.795	7.915
de 15 a 19	1.742	1.694	3.436	3	12	15	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1.745	1.707	3.452
de 20 a 24	2.347	2.129	4.476	50	139	189	1	1	2	4	8	12	0	3	3	2.402	2.280	4.682
de 25 a 29	1.937	1.440	3.377	550	907	1.457	2	4	6	20	42	62	8	23	31	2.517	2.416	4.933
de 30 a 34	938	597	1.535	1.345	1.523	2.868	2	9	11	34	86	120	28	39	67	2.347	2.254	4.601
de 35 a 39	456	297	753	1.613	1.723	3.336	7	20	27	82	114	196	45	70	115	2.203	2.224	4.427
de 40 a 44	241	204	445	1.621	1.725	3.346	12	39	51	102	129	231	45	102	147	2.021	2.199	4.220
de 45 a 49	126	122	248	1.694	1.694	3.388	13	59	72	89	108	197	66	87	153	1.988	2.070	4.058
de 50 a 54	108	90	198	1.621	1.509	3.130	25	116	141	75	80	155	48	59	107	1.877	1.854	3.731
de 55 a 59	68	58	126	1.339	1.232	2.571	36	120	156	46	60	106	28	30	58	1.517	1.500	3.017
de 60 a 64	55	30	85	960	845	1.805	41	160	201	32	31	63	9	26	35	1.097	1.092	2.189
de 65 a 69	39	29	68	859	696	1.555	62	222	284	11	13	24	13	12	25	984	972	1.956
de 70 a 74	28	31	59	574	448	1.022	66	312	378	5	10	15	4	6	10	677	807	1.484
de 75 a 79	9	34	43	347	248	595	71	363	434	6	6	12	5	1	6	438	652	1.090
de 80 a 84	5	20	25	169	89	258	54	287	341	3	3	6	1	1	2	232	400	632
de 85 i més	3	13	16	82	38	120	51	289	340	0	3	3	0	1	1	136	344	480
Total	12.222	10.583	22.805	12.827	12.828	25.655	443	2.001	2.444	509	694	1.203	300	460	760	26.301	26.566	52.867

© Institut d'Estadística de Catalunya.

2 Procedència de la població

S'examina ara d'on prové la població actual de Cerdanyola del Vallès, tenint en compte tant el lloc de naixement, com la nacionalitat jurídica. Es pot veure, entre altres coses, els orígens de la població immigrada durant els últims anys i el seu pes estadístic, centrant-nos especialment en les dones immigrades.

Taula 2.1. Població segons lloc de naixement i sexe. Cerdanyola del Vallès 2006.

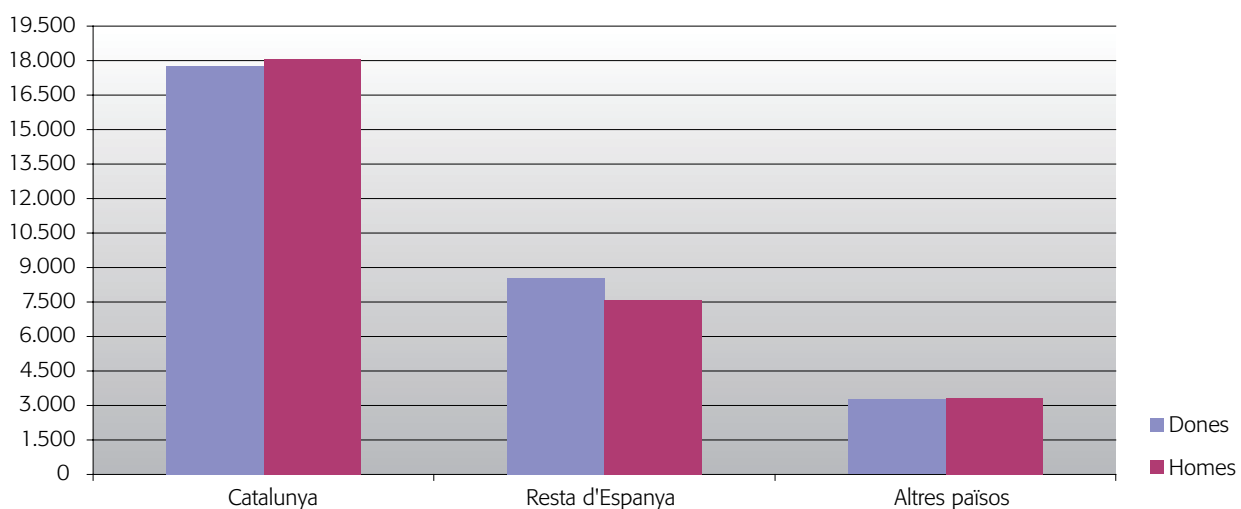
	Dones	Homes	Total
Catalunya	17.765	18.089	35.854
Resta d'Espanya	8.565	7.570	16.135
Altres països	3.260	3.343	6.603
Total	29.590	29.002	58.592

Elaboració pròpia a partir del Padró 2006

Segons el lloc de naixement, un 61'2% del total de població empadronada és nascuda a les províncies catalanes, mentre que un 27'5% són nascudes a la resta de províncies espanyoles i un 11'3% són persones nascudes fora de l'estat espanyol. Si tenim en compte les diferències per sexe, es veu que, per a les dones, les nascudes a Catalunya representen un 60%, les originàries de la resta de l'estat; un 28'9%, mentre les nascudes fora l'estat espanyol representen un 11%. Els homes nascuts a Catalunya són lleugerament superiors a les dones, representant un 62'4%, sent lleugerament inferiors en quant a homes nascuts a la resta de l'estat, amb un 26'1%, i quasi iguals pel que fa als originaris de fora l'estat, amb un 11'5%.

Veiem doncs, que hi ha quasi 1.000 dones més que homes nascudes a l'estat espanyol fora de Catalunya, sent aquestes majoritàries a aquest grup. Per altra banda, els homes nascuts a Catalunya comptabilitzen 324 efectius més que les dones, mentre que els nascuts a altres països són 83 més que les dones.

Gràfic 2.1. Població segons lloc de naixement i sexe. Cerdanyola del Vallès 2006

Font: padró 2006

Taula 2.2. Població segons nacionalitat i sexe. Cerdanyola del Vallès 2006

	Dones	Homes	Total
Espanyola	27.000	26.326	53.326
Magrib	194	337	531
Resta d'Àfrica	29	90	119
Àsia	152	137	289
UE	638	792	1.430
Resta d'Europa i Rússia	171	183	354
Amèrica Llatina	1.379	1.111	2.490
Altres	16	18	34
Sense descripció	11	8	19
Total	29.590	29.002	58.592

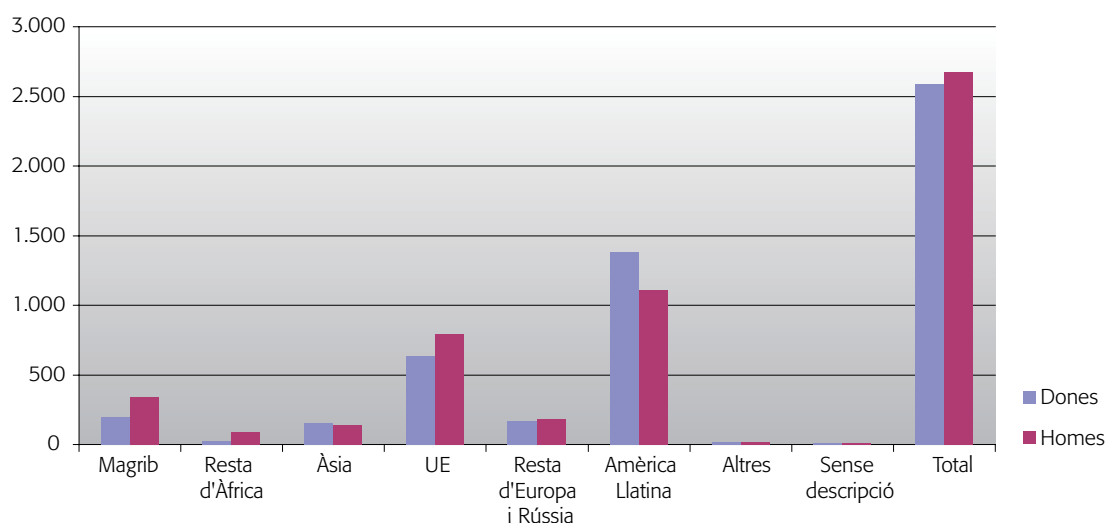
Elaboració pròpia a partir del Padró 2006

Seguidament s'examina la variable de nacionalitat, segons grans grups de nacionalitat. En aquest punt s'ha de destacar que si bé les dades anteriors fan referència al lloc on les persones han nascut, aquestes òbviament no corresponen necessàriament amb l'estatus de nacionalitat que aquestes mateixes persones tenen. Vegem doncs les regions d'origen –legal- de les persones empadronades a Cerdanyola del Vallès.

Segons l'estatus de nacionalitat, a Cerdanyola del Vallès un 91% de la població empadronada té la nacionalitat espanyola, mentre el restant 9% posseeix altres nacionalitats. Segons el sexe, les dones sense nacionalitat espanyola representen un 8'8% del total de dones, mentre els homes representen un 9'2%. Hi ha un total de 5266 persones sense nacionalitat espanyola, 2590 són dones (49'2%) i 2676 són homes (50'8%)³.

En el grup de dones amb nacionalitat no espanyola, un 53'2% són llatinoamericanes, un 24'6% dels països de la UE, un 7'5% del Magrib, un 6'6% de la resta d'Europa i Rússia, un 5'9% d'Àsia, i a la resta de grups tenen menys d'un 1%. Al grup d'homes, un 41'5% són de països d'Amèrica llatina, un 29'6% dels països de la UE, un 12'6% del Magrib, un 6'8% de la resta d'Europa i Rússia, un 5'1% d'Àsia i un 3'4% de la resta d'Àfrica. La resta de grups són inferiors a l'1%.

Gràfic 2.2. Població nacionalitat no espanyola i sexe. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

³ Es nota doncs que, si bé un 11'3% de la població és nascuda fora l'estat espanyol, les persones sense nacionalitat espanyola representen un 9%. La mateixa relació per a les dones ens dona un 11% de nascudes fora l'estat, i un 8'8% sense nacionalitat espanyola, mentre que per als homes les proporcions són d'un 11'5% nascuts fora de l'estat front un 9'2% sense aquesta nacionalitat.

3 Nivell d'estudis

S'analitza ara el nivell d'estudis de la població de Cerdanyola del Vallès. Es comença pel nivell d'estudis del conjunt de la població, segons el sexe, per visualitzar després aquests resultats segons grups de nacionalitat i origen.⁴

Taula 3.1. Població segons sexe i nivell d'estudis. Cerdanyola del Vallès 2006.

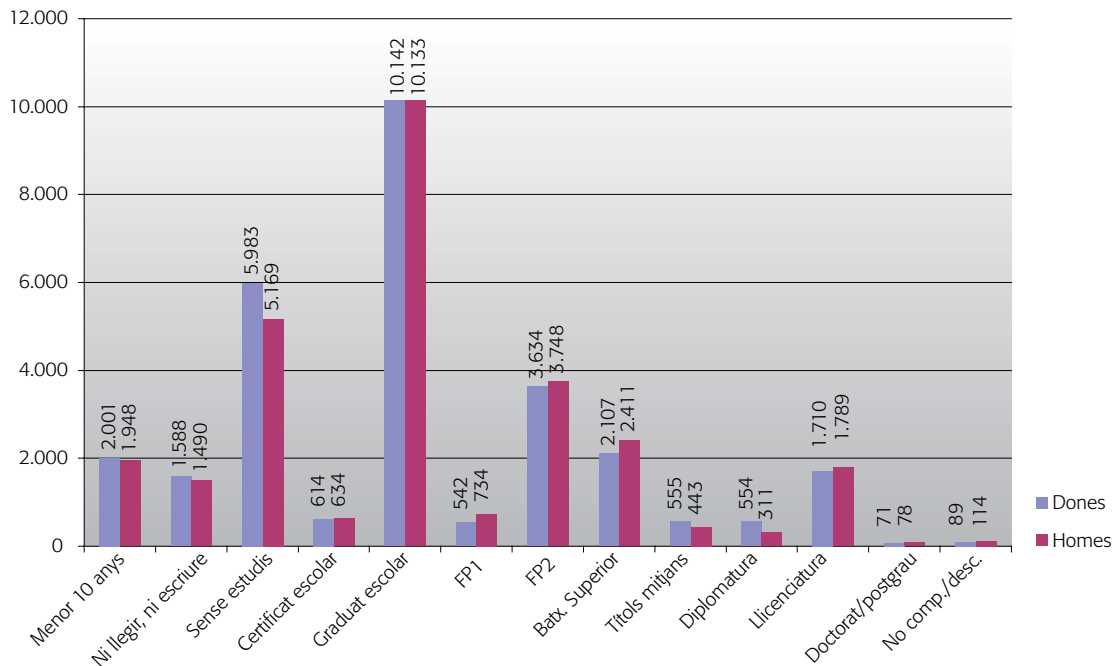
	Dones	Homes	Total	% Dones	% Homes	% Total
Menor 10 anys	2.001	1.948	3.949	6,8	6,7	6,7
Ni llegir, ni escriure	1.588	1.490	3.078	5,4	5,1	5,3
Sense estudis	5.983	5.169	11.152	20,2	17,8	19,0
Certificat escolar	614	634	1.248	2,1	2,2	2,1
Graduat escolar	10.142	10.133	20.275	34,3	34,9	34,6
FP1	542	734	1276	1,8	2,5	2,2
FP2	3.634	3.748	7382	12,3	12,9	12,6
Batx. Sup.	2.107	2.411	4518	7,1	8,3	7,7
Títols mitjans	555	443	998	1,9	1,5	1,7
Diplomatura	554	311	865	1,9	1,1	1,5
Llicenciatura	1.710	1.789	3.499	5,8	6,2	6,0
Doctorat/postgrau	71	78	149	0,2	0,3	0,3
No comp./desc.	89	114	203	0,3	0,4	0,3
Total	29.590	29.002	58.592	100,0	100,0	100,0

Elaboració pròpia a partir del Padró 2006.

De la taula 3.1 es pot destacar que allà on es troben les majors diferències entre homes i dones són les de sense estudis, FP1, batxillerat superior, diplomatura i llicenciatura. Hi ha 814 dones més que homes sense estudis, això representa un diferencial de percentatge de gairebé 2 punts. Per a l'FP1 hi ha més homes que dones, amb 192 persones de diferència (0'7% de diferencial). Al Batxillerat superior també hi ha una diferència a favor dels homes, amb 304 efectius més (1'2% de diferència percentual). Finalment, per a les diplomatures i llicenciatures es veu que, si bé les dones superen els homes a les primeres, amb 0'8% de diferència (243 efectius més), aquests són lleugerament superiors en les llicenciatures, amb una diferència de 0'4% (79 efectius més).

⁴ És important la cura que cal tenir amb aquestes dades. En especial pel que fa al nivell d'estudis. (Veure introducció).

Gràfic 3.1. Població segons sexe i nivell d'estudis. Cerdanyola del Vallès 2006

Font: Padró 2006

Així doncs, es pot destacar que les majors diferències entre homes i dones respecte dels estudis realitzats, es troben a les persones sense estudis, on les dones són clarament majoria. En segon lloc, si bé els homes són més nombrosos a les categories d'estudis mitjans i batxillerats superiors, la diferència es retalla notablement als estudis superiors, on la diferència destacable és que les dones tendeixen més cap a les diplomatures.

Dintre de cada grup, un 20'2% de dones no té cap titulació ni certificat d'estudis, mentre que es troba en la mateixa situació un 17'8% dels homes. Un 34'3% de dones tenen els estudis primaris, front un 34'9% dels homes. Finalment, si es té en compte la suma de titulacions universitàries (diplomatura, llicenciatura, postgrau i doctorat), un 7'9% de dones tenen estudis superiors, front un 7'5% dels homes.

Taula 3.2. Població segons estudis realitzats i sexe. Cerdanyola del Vallès 2001.

	Dones	Homes
Dret	231	241
Magisteri	823	186
Ciències Socials	1570	1023
Arts/Humanitats	575	396
Informàtica	131	355
Enginyeries	100	690
Form. Tècnica	473	2315
Ciències	342	357
Arquit./Const.	78	195
Agric./Veter.	50	56
Salut/Serv.soc.	1005	319
Altres serv.	531	235

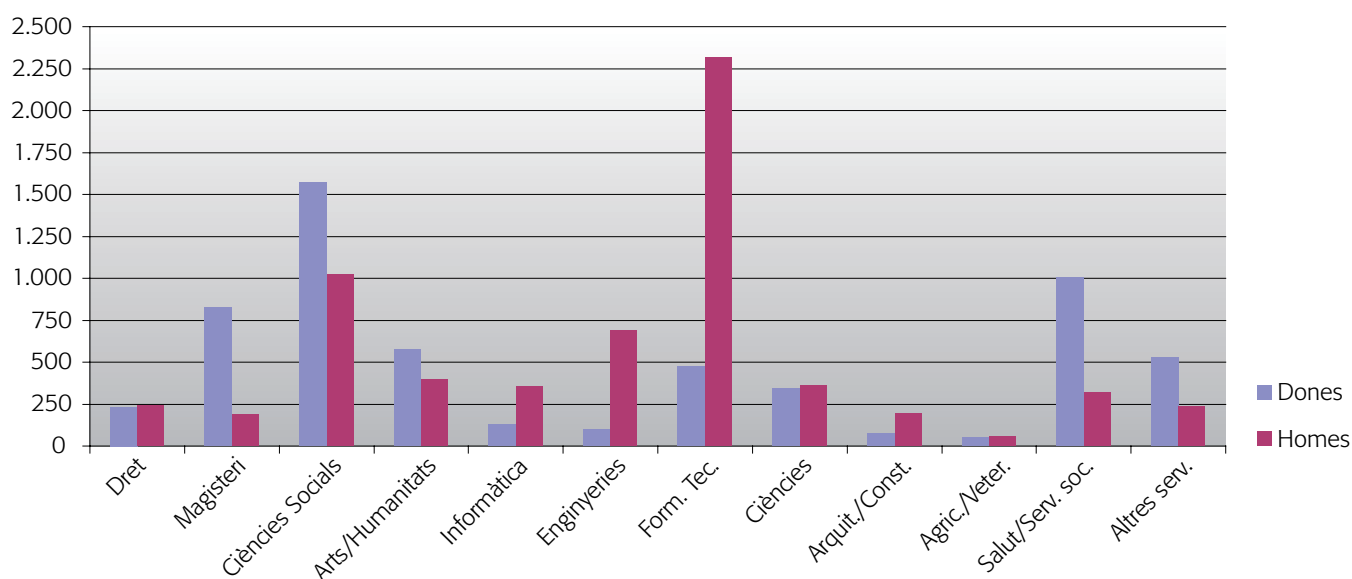
Font: Idescat

Per altra banda, si es té en compte el tipus d'estudis realitzats, per al total de població l'any 2001, s'observa una clara tendència a diferenciar estudis de tipus científics i tècnics, associats als homes, i estudis de ciències socials i humanes, associats a les dones. Un 61'4% dels homes tenen titulacions de tipus científiques i tècniques, front un 19% de les dones, mentre que un 38'6% dels homes estan titulats en ciències humanes i socials front un 81% de les dones⁵.

Com mostra el gràfic 3.2, una gran majoria d'homes es situa a la categoria de formacions tècniques, seguits de les ciències socials i les enginyeries. Les dones es situen majoritàriament als estudis de ciències socials (superant en nombre als homes), la salut i els serveis socials (on quasi tripliquen el nombre d'homes) i el magisteri. Tal i com mostra el gràfic, la relació entre estudis i sexe és evident⁶.

Gràfic 3.2. Població segons tipus d'estudis i sexe. Cerdanyola del Vallès 2006

Font: Padró 2006

Es veu ara com és el comportament de les dades referents al nivell d'estudis tenint en compte l'origen i la nacionalitat de la població. Es fixen en primer lloc els estudis segons el lloc de naixement, i es mostren després les persones de nacionalitats no espanyoles.

⁵ Per titulacions científiques i tècniques s'entenen els estudis d'informàtica, enginyeries, formacions tècniques, ciències, arquitectura i construcció. Per titulacions humanes i socials s'entenen dret, magisteri, ciències socials, arts i humanitats, salut i serveis socials.

⁶ Més endavant es podrà comparar aquesta informació amb d'altres referents al mercat de treball i l'activitat, per tal de veure les possibles correspondències i associacions entre la variable del tipus d'estudis i els treballs i activitats desenvolupats per les dones.

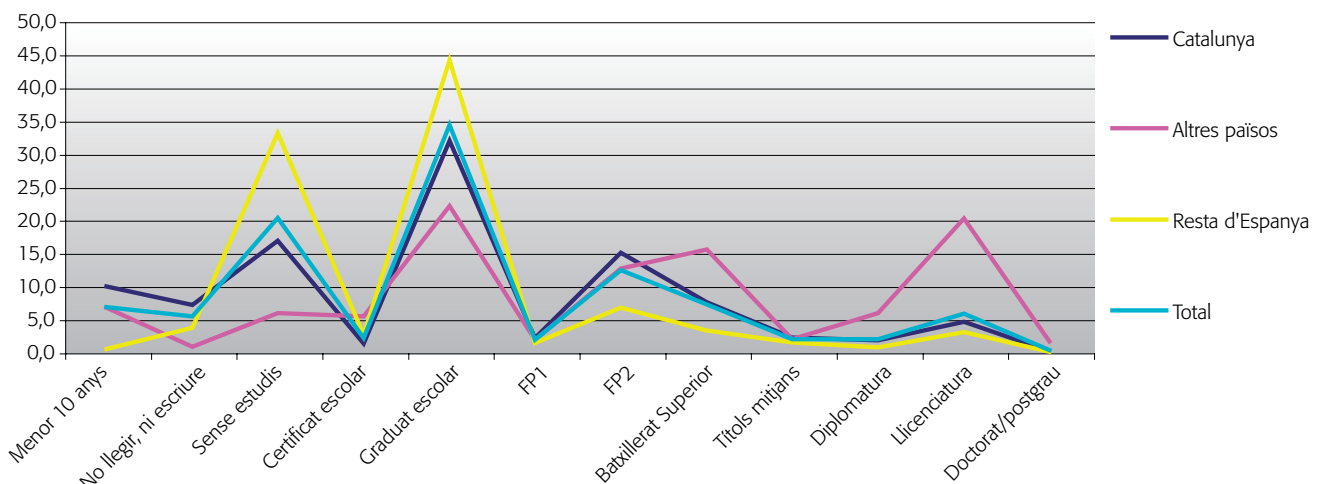
Taula 3.3 Nivell d'estudis segons lloc de naixement i sexe. Cerdanyola del Vallès 2006.

	Catalunya		Reste d'Espanya		Altres Països	
	Dones	Homes	Dones	Homes	Dones	Homes
Menor 10 anys	1.752	1.751	32	30	217	167
No llegir, ni escriure	1.256	1.360	309	103	23	27
Sense estudis	2.969	3.017	2.824	1.954	190	198
Certificat escolar	218	213	221	199	175	222
Graduat escolar	5.653	5.822	3.772	3.592	717	719
FP1	371	507	113	129	58	98
FP2	2.651	2.597	573	737	410	414
Batxillerat Superior	1.326	1.429	277	389	504	593
Títols mitjans	374	273	119	105	62	65
Diplomatura	306	155	59	42	189	114
Llicenciatura	803	854	251	274	656	661
Doctorat/postgrau	17	15	2	2	52	61
No comp./desc.	69	96	13	14	7	4
Total	17.765	18.089	8.565	7.570	3.260	3.343

Elaboració pròpia a partir del Padró 2006.

Com es pot apreciar al gràfic 3.3, de les persones nascudes a la resta de l'estat espanyol, la gran majoria d'elles tenen el graduat escolar o no tenen estudis. En el cas dels homes, un 47'5% tenen el graduat escolar i un 25'8% no tenen estudis, mentre que les dones, un 44% tenen el graduat i un 33% no tenen estudis. En quant als estudis superiors, un 3'6% dels homes i les dones nascudes a la resta de l'estat es troben a aquesta categoria. Per a les persones nascudes a Catalunya, les dades estan més repartides; trobem un 16'7% de persones sense estudis, i un terç amb graduat escolar (31'8% per a les dones, 32'2 per als homes). Al voltant del 17%, tant per als homes com per a les dones, tenen estudis d'FP 1 i 2, sent també el comportament molt similar per als estudis superiors, on hi ha un 6'7% de dones i un 6'2% d'homes.

Gràfic 3.3 Nivell d'estudis segons lloc de naixement i sexe. Cerdanyola 2006.

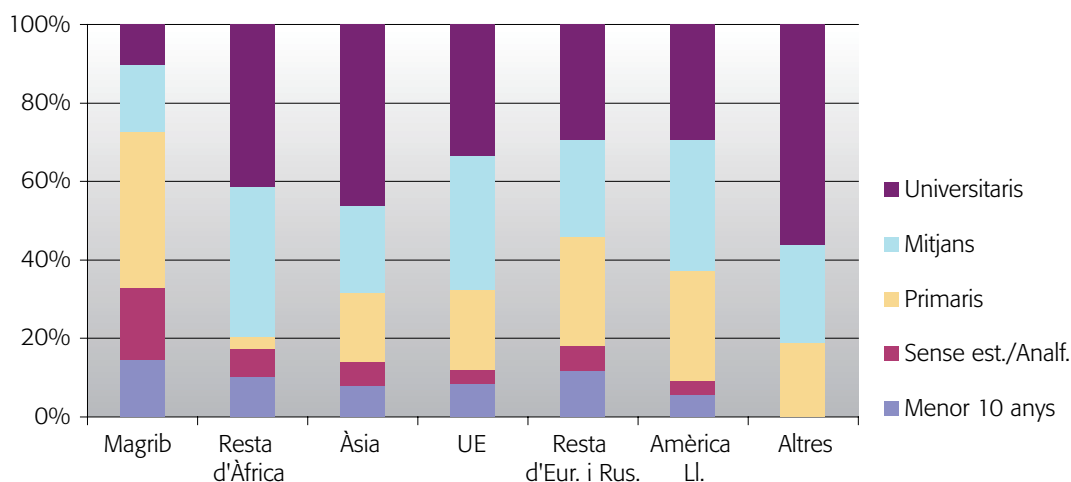
Font: Padró 2006

Finalment, el col·lectiu de persones nascudes a altres països mostra un patró bastant diferent. En aquest cas, destaca la impressió d'una major qualificació per part d'aquestes persones, que es manifesta en el fet que, per al col·lectiu de dones, un 27'7% tenen estudis superiors, mentre un 25'1% d'homes tenen també estudis superiors. Tanmateix, la proporció de persones sense estudis és molt inferior a la de la població nascuda al conjunt de l'estat espanyol (5'8% per a les dones i 5'9% per als homes).

Destaca doncs, com el comportament de la variable nivell d'estudis segons lloc de naixement que és clarament diferent segons les tres categories. Per a les persones nascudes a Catalunya, la línia està més repartida entre nivells d'estudis; les persones nascudes a la resta de l'estat es concentren més clarament als pics de graduat escolar i sense estudis, tenint un repunt a l'FP2; finalment, les persones nascudes a altres països mostren tres pics molt similars a tots els nivells d'estudis (primari, mitjà i superior).

Per últim, es presenten els resultats del nivell d'estudis per a persones de nacionalitat no espanyola, segons grans grups de nacionalitat i sexe. D'aquesta forma es veu com és el comportament d'aquesta variable per als diferents col·lectius de persones nouvingudes.

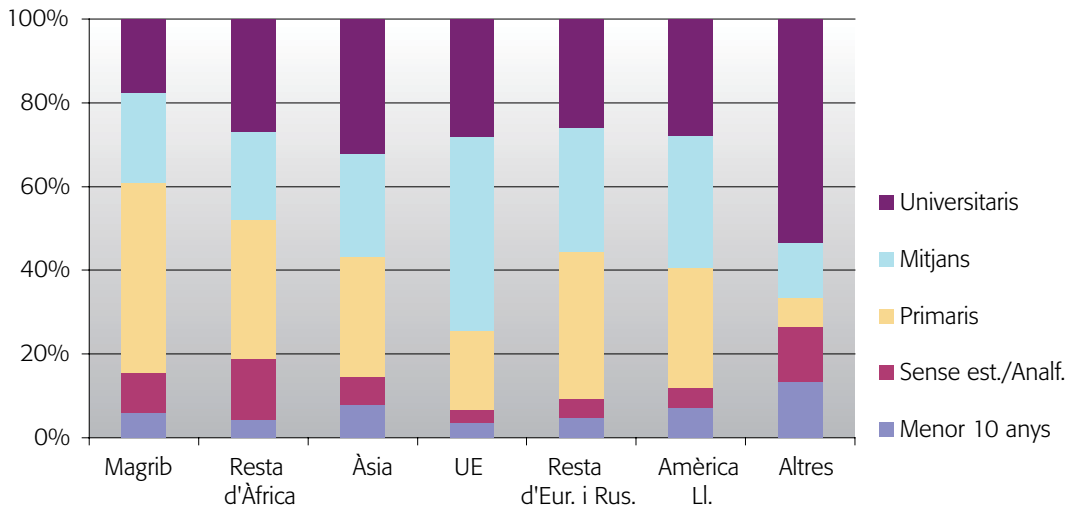
Gràfic 3.4 Dones segons nacionalitat i nivell d'estudis. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

S'observa, en termes generals, que les dones amb nacionalitats no espanyoles tenen nivells més alts d'estudis. Els col·lectius amb nivells més alts són els d'altres nacionalitats (EUA, Austràlia, Canadà, entre d'altres), on el 56'3% tenen estudis superiors; el segueixen els col·lectius amb nacionalitats d'Àsia i Resta d'Àfrica, amb 41'4% de dones amb titulacions superiors; i finalment les d'Amèrica llatina i la UE amb 29'4% i 33'4% respectivament. La població amb menor nivell d'estudis és la del Magrib, amb 18'5% de dones analfabetes o sense estudis.

Gràfic 3.5. Homes segons nacionalitat i nivell d'estudis. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

En quant als homes, segueixen sent els d'altres nacionalitats els més qualificats, amb un 44'4% de titulats superiors. Els segueixen els homes amb nacionalitats d'Àsia, la UE i Amèrica llatina amb 32'1%, 27'9% i 27'7% respectivament. En quant a persones sense estudis, els grups més nombrosos són els de la resta d'Àfrica, altres països i el Magrib (14'4%, 11'1% i 9'5%).

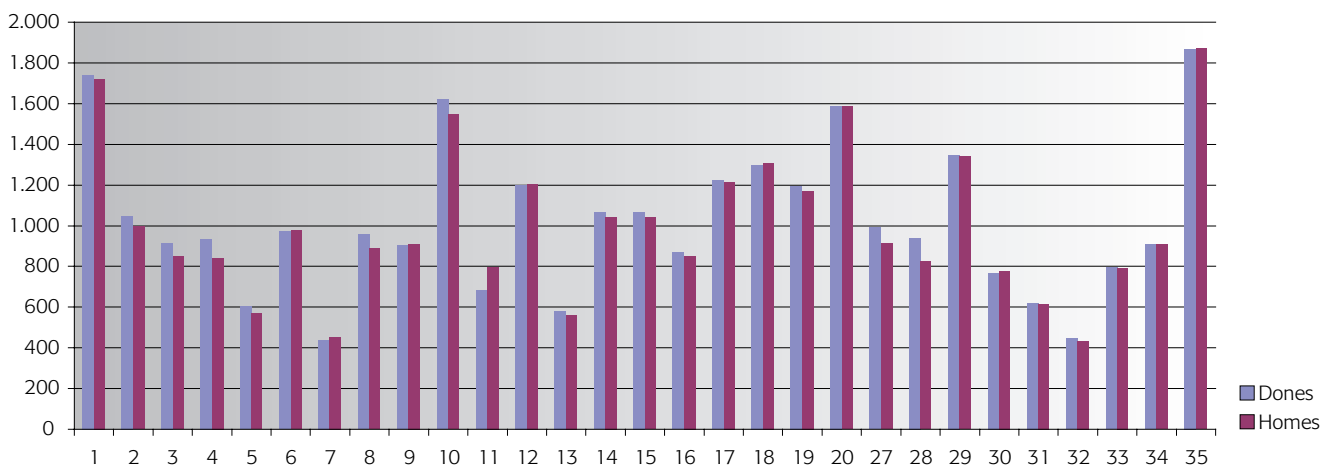
4 Dades del Padró segons seccions censals

Seguidament s'examinaran breument les mateixes dades que s'han vist fins ara, organitzades per seccions censals. La intenció és establir una descripció general a partir de les principals característiques que aporten la informació de les dades disponibles. S'observarà doncs, la informació del Padró 2006 relativa a les edats, el lloc de naixement, la nacionalitat i el nivell d'estudis de la població, tenint en compte les diferències segons el sexe.

Cerdanyola del Vallès té 29 seccions censals, identificades amb els números de l'1 al 20 i del 27 al 35. Les més poblades són la 35, amb 3.741 habitants; la 1, amb 3.460; la 20, amb 3.174 i la 10, amb 3.167 habitants. Per altra banda, les menys poblades són la 32, amb 879 persones; la 7, amb 892; la 13, amb 1.143 i la 5, amb 1.172.

El mapa de les seccions censals de Cerdanyola del Vallès es mostra a la pàgina número 30.

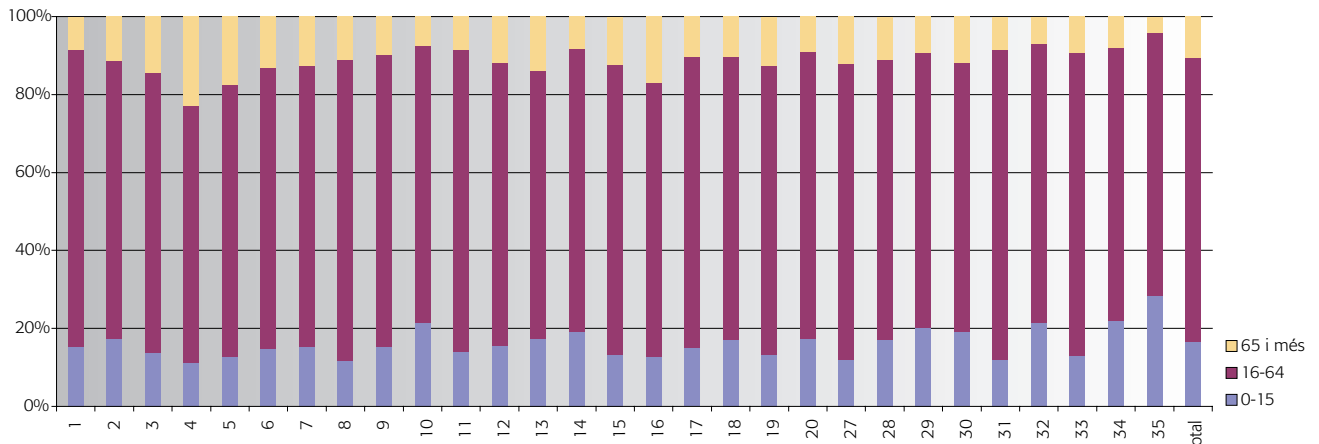
Gràfic 4.1. Població segons secció censal i sexe. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

Segons les edats, organitzades en grans grups, es troben aquelles seccions censals amb major proporció en el grup entre 0 i 15 anys, i en el de persones majors de 64. Es poden visualitzar així les seccions censals més envellides i les més rejuvenides.

Gràfic 4.2. Homes segons secció censal i grans grups d'edat. Cerdanyola del Vallès 2006.

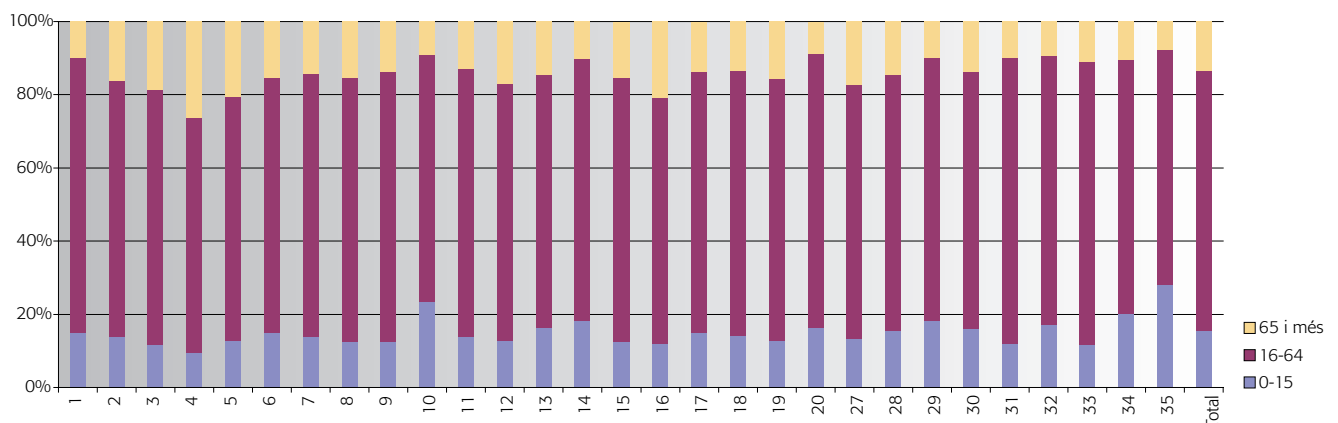
Font: Padró 2006

Per al cas dels homes, les seccions més envellides són la 4, amb 22'9% d'homes majors de 64 anys; la 5, amb un 17'6%; la 16, amb 16'9% persones i la 6, amb 13'2% d'homes majors de 64 anys. Per altra banda, les més rejoyenides són la 35, amb 28'2% d'homes entre 0 i 15 anys; la 34, amb un 22'2%; la 10, amb un 21'5% i la 32, amb un 21'3%. Cal fer notar que ambdues franges d'edat tenen una tendència inversa, allà on hi ha més homes grans, hi ha significativament menys menors de 16 anys, i a la inversa.

Per al cas de les dones, la tendència és bastant semblant. Les seccions més envellides són la 4, amb un 26'4% de dones majors de 64 anys; la 16, amb un 21%; la 5, amb un 20'7% i la 3, amb 18'7% de dones. Per altra banda, les seccions més rejoyenides, en el cas de les dones, són la 35, amb un 28%; la 10, amb 23'4% de dones menors de 16 anys; la 34, amb un 20%; la 29, amb un 18'2% i la 14, amb un 18'1%.

Destaca tanmateix que les seccions més envellides, en especial les 3, 4, 5 i 6, són de les menys poblades (tot i que hi ha seccions menys poblades), mentre que les més rejoyenides, en especial la 35, 10 i 29, són de les de major població. Destaca també el fet que la secció 1, la segona més poblada, és de les que té major nombre de persones entre les 16 i 64 anys (75% dones, 76'3% homes), amb una proporció de 9'9% dones i 8'4% homes majors de 64, i 15% de dones i 15'4% d'homes menors de 16 anys.

Gràfic 4.3. Dones segons secció censal i grans grups d'edat. Cerdanyola del Vallès 2006.

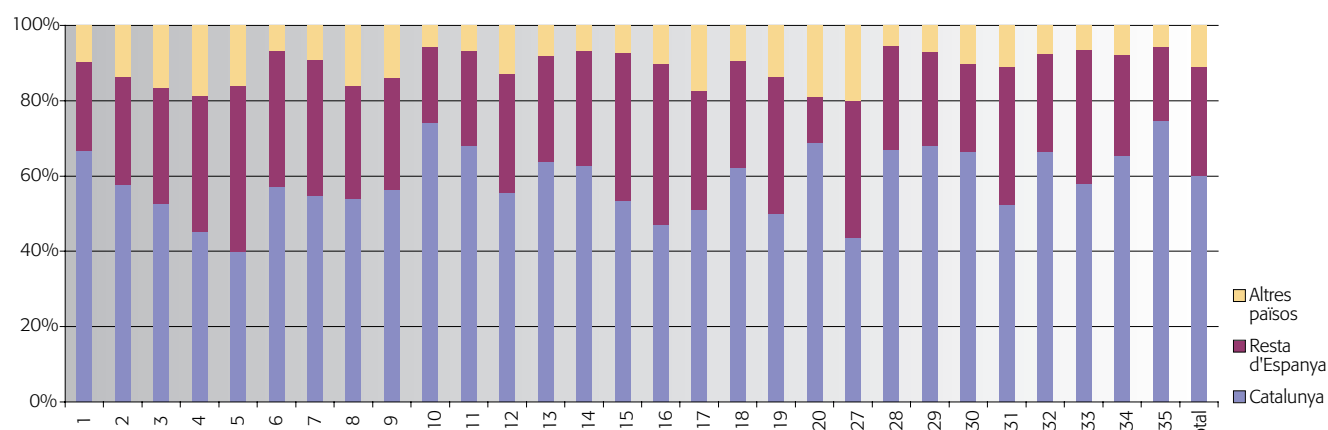

Font: Padró 2006

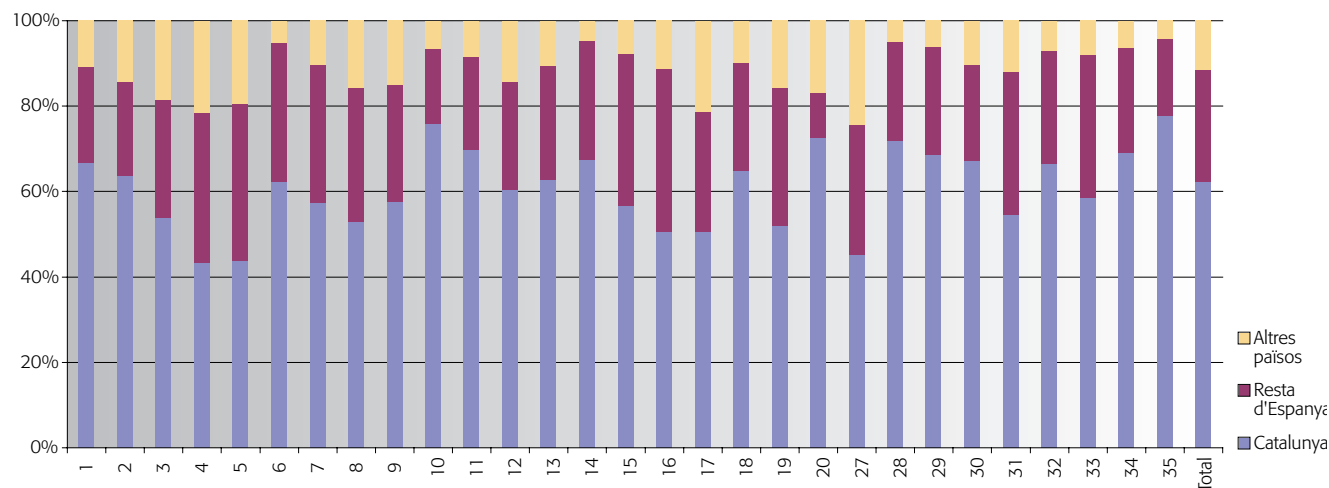
Per lloc de naixement, les que tenen major nombre de persones nascudes a Catalunya són la 35 (74'7% dones, 77'7% homes); la 10 (74'2% dones, 75'8% homes); la 20 (68'9% dones, 72'5% homes) i la 28 (66'9% dones, 71'9%)⁷. Les que tenen més altes proporcions de persones nascudes a la resta de l'estat espanyol són la secció 5 (44'1% de dones, 36'5% homes), la 16 (42'9% dones, 38% homes), la 15 (39'5% dones, 35'7% homes) i la 4 (36% dones, 35'2% homes). Finalment, les que tenen més persones nascudes fora de l'estat espanyol són la 20 (19% dones, 17% homes), la 27 (20% dones, 24'3% homes), la 4 (18'7%, 21'5% homes) i la 17 (17'4% dones, 21'2% homes).

Gràfic 4.4. Dones segons secció censal i lloc de naixement. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

Gràfic 4.5. Homes segons secció censal i lloc de naixement. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

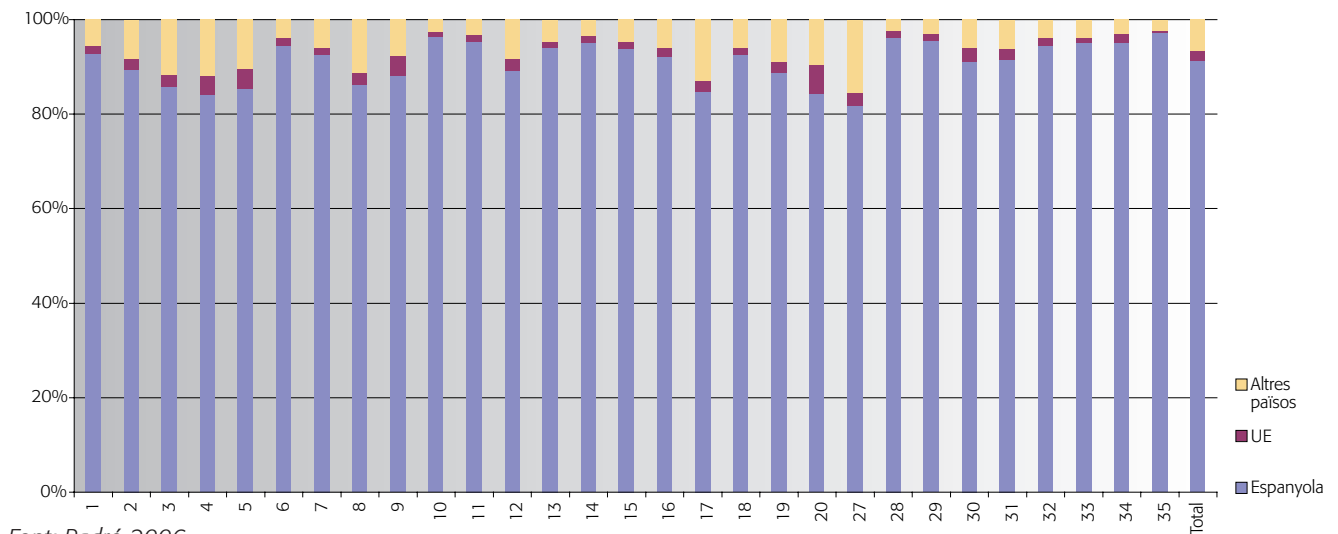
Si es miren les persones segons la nacionalitat i les seccions censals, es troben aquelles seccions que allotgen major nombre de població immigrada. Aquestes seccions, segons el total de població de nacionalitat no espanyola (la suma d'altres països i la UE), són la 27 (18'3% dones, 22'6% homes), la 17 (15'1% dones, 19% homes), la 4 (15'8% dones, 18'5% homes), la 5 (14'6% dones, 15'4% homes). Les seccions censals que tenen més població empadronada amb nacionalitats no espanyoles i de fora de la UE són, com mostren

⁷ Les seccions amb major població nascuda a Catalunya corresponen amb les de major presència de menors de 16 anys, degut a que les persones nascudes a la resta de l'estat espanyol tenen més edat, provinents de les migracions dels anys 60, 70 i 80.

els gràfics 4.6 i 4.7, les seccions 27, 17, 3, 4 i 5. A totes elles es veu superada amb diferència la mitjana a Cerdanyola del Vallès de 9% de persones sense nacionalitat espanyola. Per contra, apuntar que les seccions censals amb menys incidència de població de nacionalitat no espanyola són la 10, 28, 29 i 33.

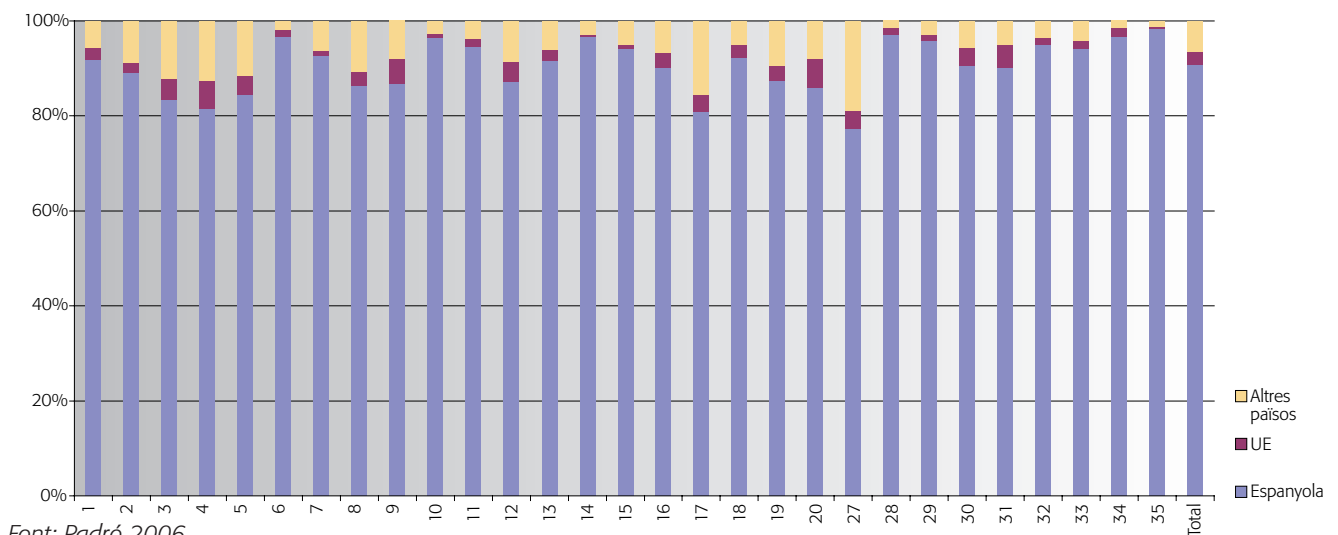
Per tant, les seccions censals on es troba un major pes de la població no nacionalitzada a l'estat espanyol, són aquelles on generalment hi ha menor població censada i més envellida (com els casos de les seccions 2, 4 i 5). Per altra banda, on hi ha menys nombre de població de nacionalitat no espanyola, sol ser a les seccions més poblades i rejoyenides (com el cas de la 10 i la 29).

Gràfic 4.6. Dones segons secció censal i nacionalitat. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

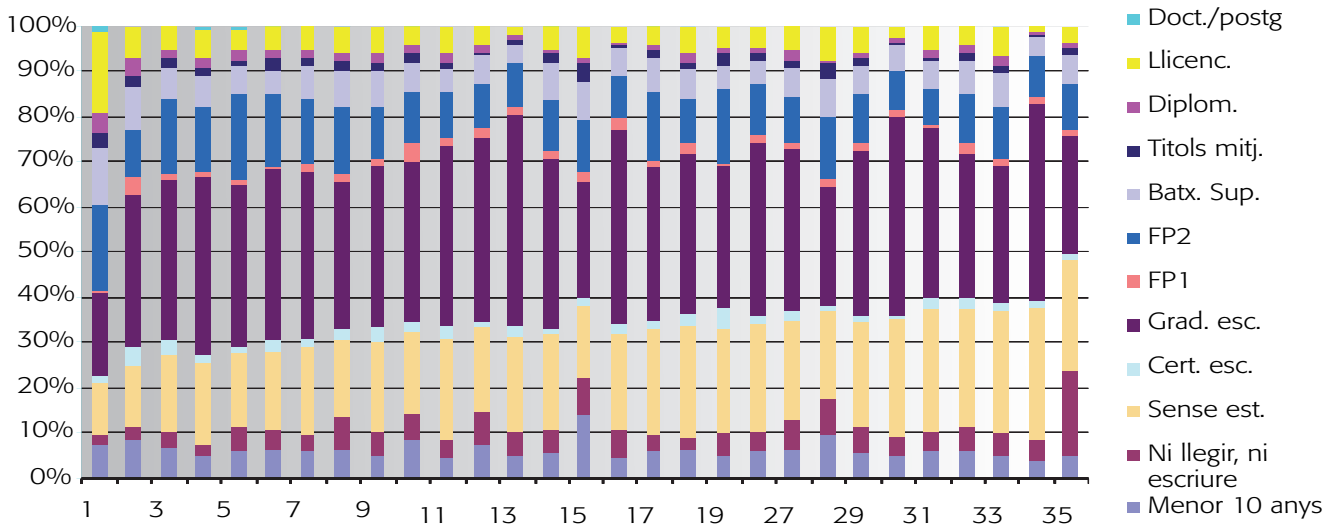
Gràfic 4.7. Homes segons secció censal i nacionalitat. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

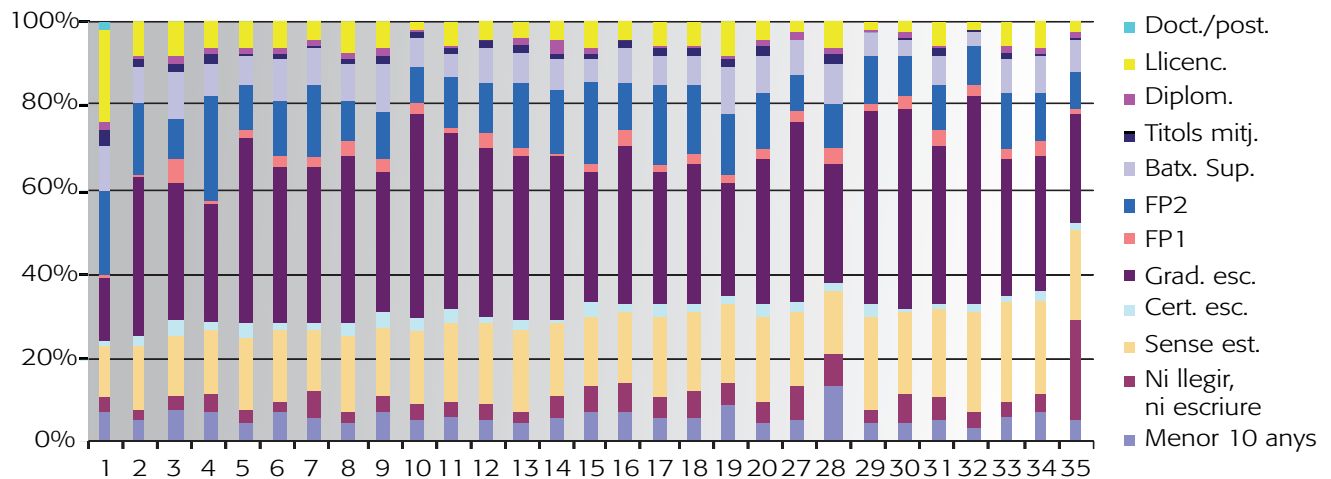
Per finalitzar l'estudi segons seccions censals, s'examinarà a continuació com es distribueixen les dades de la variable nivell d'estudis segons les seccions. Les seccions amb nivells educatius més baixos són la 11, on un 45'7% de dones i un 47'65% d'homes no tenen estudis (gairebé la meitat no saben llegir ni escriure); la secció 15, amb un 34'5% per a les dones i un 28'6% sense estudis o sense saber llegir i escriure; i la secció 9 i la 12, amb un 29% d'homes i un 33'6% de dones en la mateixa situació.⁸

Gràfic 4.8. Dones segons nivell d'estudis i seccions censals. Cerdanyola del Vallès 2006.

Font: Padró 2006

Gràfic 4.9. Homes segons nivell d'estudis i seccions censals. Cerdanyola del Vallès 2006.

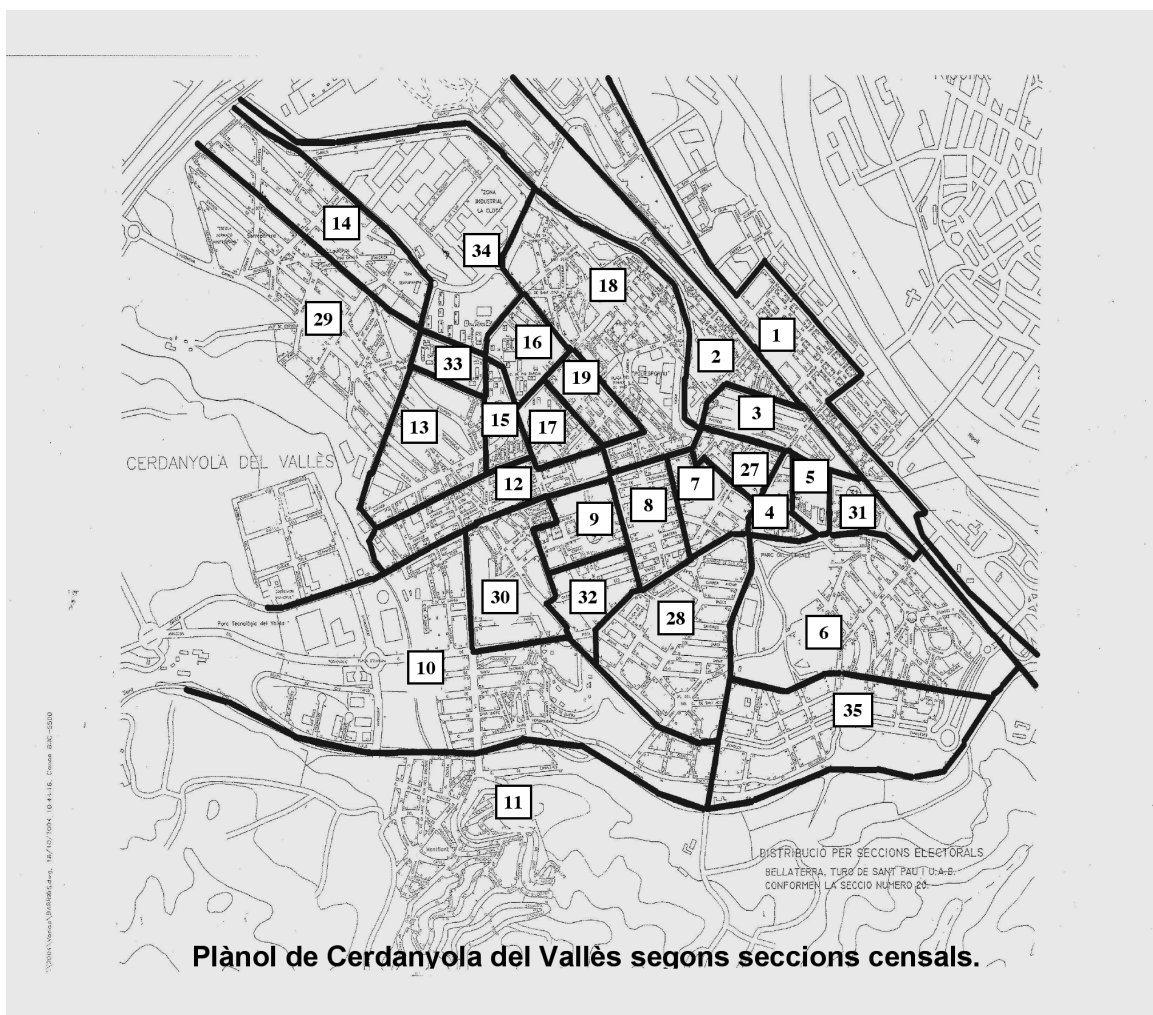
Font: Padró 2006

⁸ Per a estimar aquestes valoracions es prescindeix de la categoria de les persones menors de 10 anys. Per obtenir els percentatges, s'han valorat totes les categories excepte aquesta. Aquest fet no lliura de l'efecte biaix que pot tenir la diferent proporció de població entre els 10 i els 16 anys a cada secció.

Per altra banda, les seccions amb majors nivells d'estudis⁹ són la 20, amb 25'9% de les dones i 27'6% dels homes tenen estudis superiors (373 dones i 406 homes). Segueix la secció 1, amb 12'5% de les dones i 11'2% dels homes amb estudis superiors. La següent secció amb majors proporcions de nivell d'estudis superiors és la 3, per a les dones, amb un 10'3% d'aquestes, i la 10 per als homes, amb un 10'1% d'aquests amb estudis superiors. Les seccions amb menor presència d'estudis superiors són la 15, amb un 2% per a les dones i un 2'5% per als homes; la 33 (3'2% dones, 3'8% homes), la 16 (3'8% dones, 2'8% homes), la 31 (4'6% dones, 2'7% homes) i la 11 (5'3% dones, 5'7% homes).

Com a conclusions referents a l'anàlisi de les dades disponibles del Padró segons les seccions censals, es recorda que:

- Les seccions censals més envellides (com és el cas de les 3, 4, 5 i 6) són de les menys poblades, mentre que aquelles amb més proporció de persones menors de 16 anys són les més poblades.
- Aquelles seccions amb major presència de persones de nacionalitats no espanyoles són les que tenen menys població censada i amb major nivells d'envelliment (seccions 2, 4 i 5). Per contra, a les seccions que són més poblades i rejoyenides, hi ha bastant menys presència de persones de nacionalitats no espanyoles (10 i 29).

⁹ Per a calcular els estudis superiors s'han comptabilitzat les categories de diplomatura, llicenciatura, postgrau i doctorat, sobre el total de població exclouent els menors de 10 anys.

5 Llars

Entre el 1991 i el 2001 ha existit un canvi en el model de llar tant familiar com no familiar (taula i gràfic 5.1).

Dins les llars no familiars es veu una clara majoria de les llars unipersonals representant el 1991 un 84,7% del total, el 1996 un 97,6% i el 2001 un 91,8%. Tot i així, amb les dades anteriors s'observa com les llars unipersonals, respecte a les llars amb dues persones o més, han guanyat terreny del 1991 al 1996 però després, del 1996 al 2001, ha tirat enrere, probablement produït per l'augment del preu de l'habitatge i l'estancament general dels sous.

Pel que fa a les llars familiars, les que es corresponen a les llars unifamiliars amb un nucli (famílies tradicionals) són les majoritàries, encara que, del 1991 al 2001 van baixar en poc més d'un punt, passant del 96,9% al 95,6%. En canvi, les llars unifamiliars sense nucli i les llars plurifamiliars estan augmentant amb poc més d'un punt, i mig punt respectivament. Al mateix temps les llars amb persones grans, és a dir les llars unifamiliars amb dos nuclis o més, estan perdent pes (perdent mig punt).

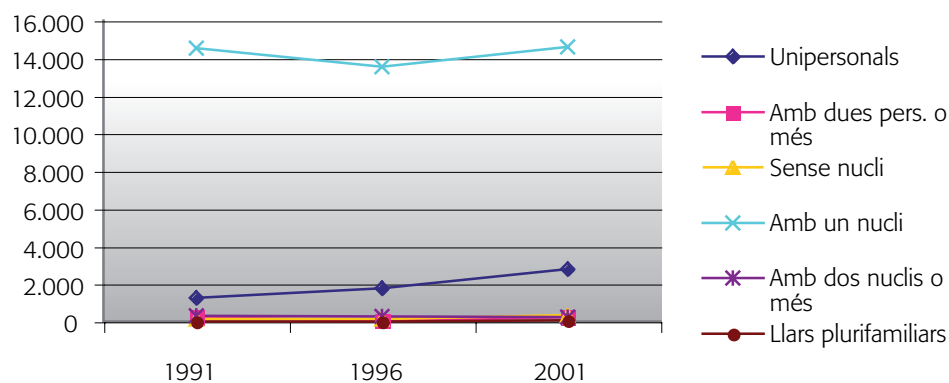
Per acabar es pot veure com, mica en mica, les llars no familiars estan guanyant presència respecte a les familiars, passant d'un 9,9% a un 19,8% del total.

Taula 5.1. Llars segons tipus. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

	Llars no familiars			Llars familiars					
	Unipersonals	Amb dues pers. o més	Total	Llars unifamiliars			Llars plurifamiliars		
				Sense nucli	Amb un nucli	Amb dos nuclis o més	Total	Amb un o més nuclis	Total
1991	1.266	227	1.493	139	14.535	310	14.984	2	14.986
1996	1.762	43	1.805	150	13.537	274	13.961	7	13.968
2001	2.776	246	3.022	346	14.588	253	15.187	69	15.256

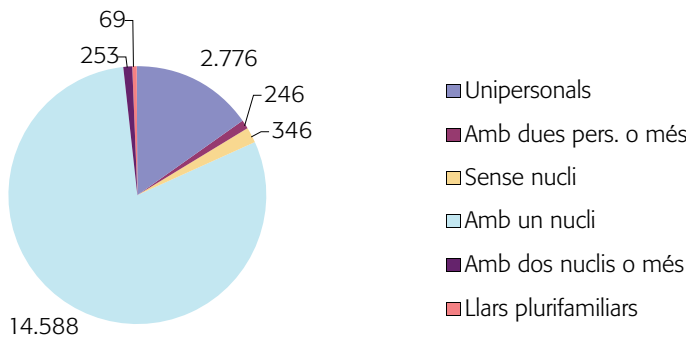
Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 5.1. Llars segons tipus. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

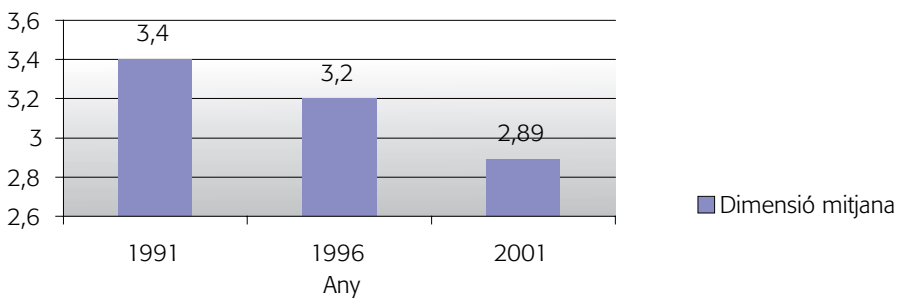
Gràfic 5.2. Llars segons tipus. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Idescat.

L'evolució de la dimensió de les llars des de 1991 al 2001, taula 5.2 i gràfic 5.3, ha estat tímidament decreixent, baixant mig punt en deu anys (de 3,4 a 2,89 persones per llar). En conclusió, els tipus de llars s'estan diversificant i, en general, reduint la seva dimensió.

Gràfic 5.3. Dimensió mitjana de les llars. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Pel que fa a la persona principal de la llar (taula 5.3 i gràfic 5.4), les dones que surten reflexades a les enquestes com a persones principals de la llar són un total de 6.727 (el 37%) mentre que els homes que hi surten reflexats en són 11.551 (el 63%).

Si s'observa com es distribueixen en funció de l'edat, i es conclou que les dones amb menys de 25 anys comencen sent superiors en nombre als homes de la mateixa franja d'edat, 241 respecte 178, ja que s'independitzen abans. Dels 25 als 29 anys la proporció d'homes i dones que consten com a persones principals de la llar s'igualen, i a partir d'aleshores s'inverteix, sent els homes "principals de la llar" molt més nombrosos que les dones. En concret els homes les doblen a partir dels 40 anys i gairebé les tripliquen en la franja d'edat dels 50 als 54. Això s'explica perquè en aquestes franges d'edat és quan bona part de la població viu en parella, i, en la societat patriarcal en què vivim, sol declarar-se a l'home com a persona principal de la llar. A partir dels 55 anys, la proporció d'homes comença a baixar fins que a l'edat de 75 i més les dones "principals de la llar" tornen a pujar superant en nombre als homes, ja que les dones tenen una major esperança de vida.

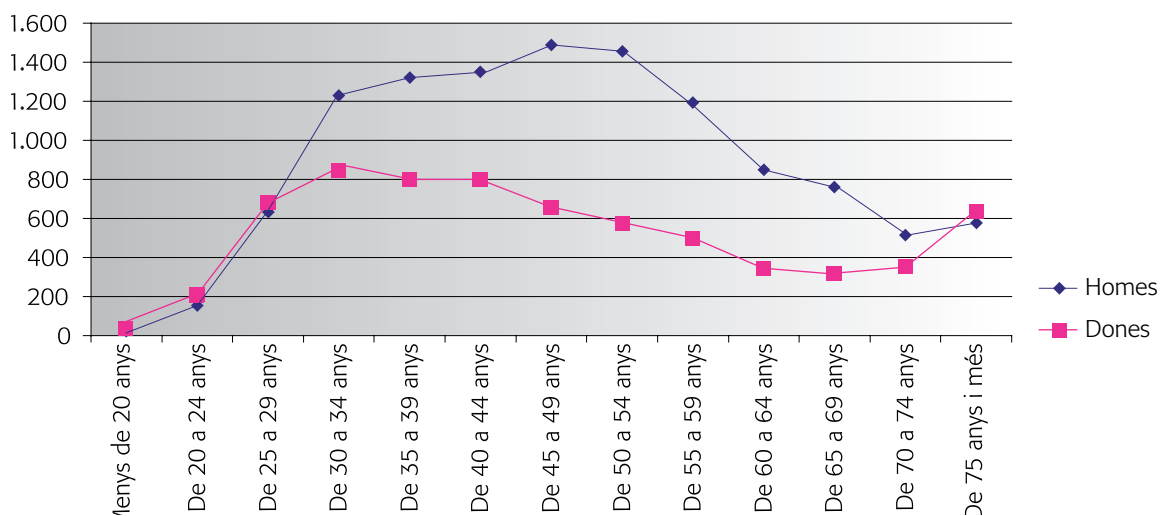

Taula 5.2. Persona principal de la llar per sexe i edat. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Edat	Sexe		
	Homes	Dones	Total
Menys de 20 anys	24	36	60
De 20 a 24 anys	154	205	359
De 25 a 29 anys	634	680	1.314
De 30 a 34 anys	1.231	847	2.078
De 35 a 39 anys	1.320	797	2.117
De 40 a 44 anys	1.350	796	2.146
De 45 a 49 anys	1.487	656	2.143
De 50 a 54 anys	1.456	570	2.026
De 55 a 59 anys	1.192	494	1.686
De 60 a 64 anys	849	343	1.192
De 65 a 69 anys	760	317	1.077
De 70 a 74 anys	516	352	868
De 75 anys i més	578	634	1.212
Total	11.551	6.727	18.278

Font: Institut d'Estadística de Catalunya. 2001.

Gràfic 5.4. Persona principal de la llar per sexe i edat. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya. 2001.

6 Monomarentalitat i monoparentalitat

Com s'ha comentat les llars amb un nucli eren les majoritàries, i en aquest punt és interessant especificar que al seu interior també s'hi troben les famílies monomarentals i monoparentals, és a dir, mares i pares sols amb descendència. En dades representen, respectivament, el 80,1% i el 19,9%, que en nombres sencers són 1383 mares soles amb fills i filles respecte a 343 pares sols amb fills a Cerdanyola del Vallès (taula i gràfic 6.1).

Del total de mares amb fills i/o filles més de la meitat són vídues i separades, el 37,7% i el 25,3% respectivament; mentre que en el cas dels pares amb fills/es l'estat civil predominant és el de vidu, amb un 33,5%, i casat, amb un 26,8%.

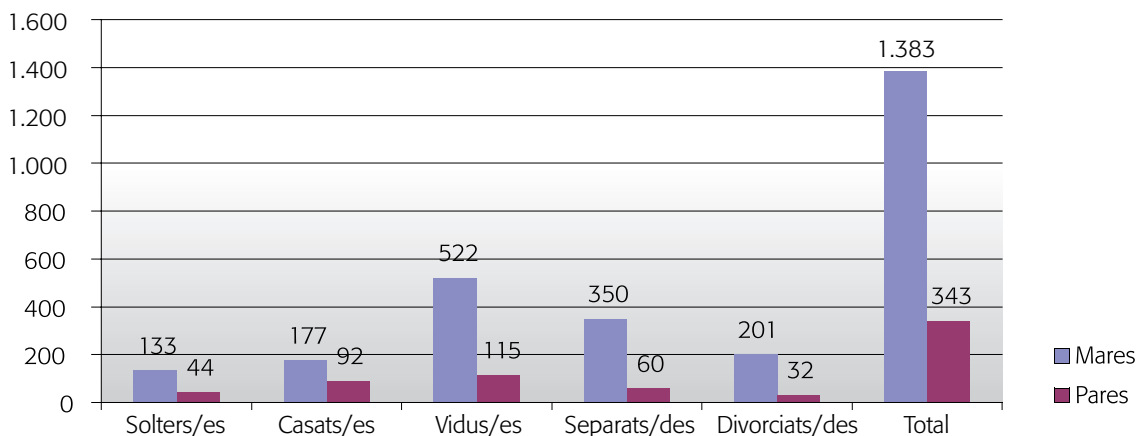
És interessant que la franja d'edat on hi ha més famílies monoparentals és la de 50 als 59 anys en el cas dels homes (taula i gràfic 6.3), mentre que en el cas de les dones s'avança una dècada, dels 40 als 49 (taula i gràfic 6.2). Els motius es troben en què en la majoria de separacions són les dones les que es queden amb els fills/es i quan són els homes els que se'ls queden, sol ser per una manca de les primeres (vidus).

Taula 6.1. Nuclis monomarentals i monoparentals per sexe i estat civil. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Solters/es	Casats/des	Vídues/es	Separats/des	Divorciats/des	Total
Mares	133	177	522	350	201	1.383
Pares	44	92	115	60	32	343

Font: Institut d'Estadística de Catalunya. 2001.

Gràfic 6.1. Nuclis monomarentals i monoparentals per sexe i estat civil. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

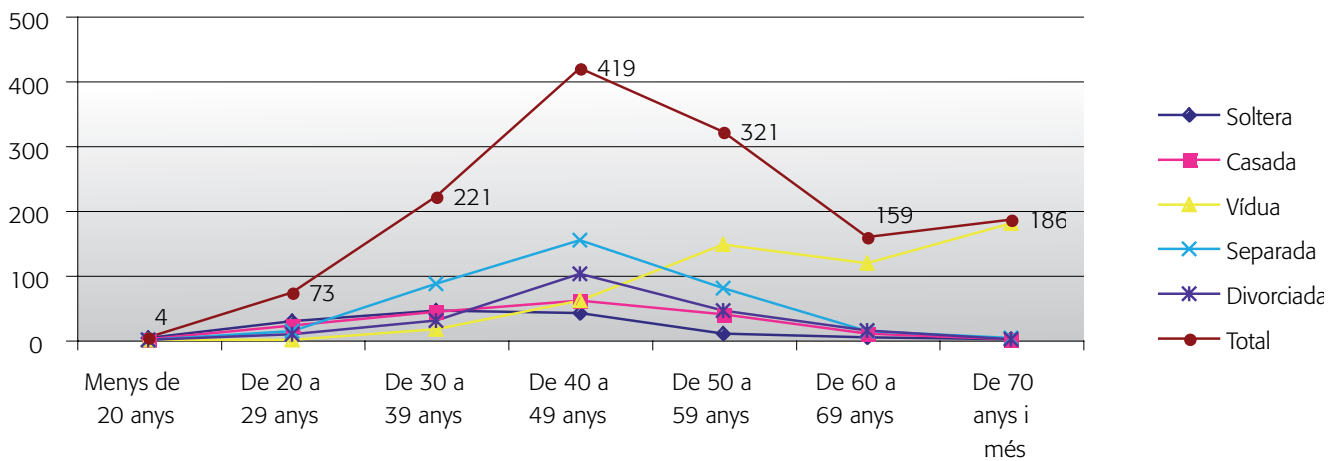
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Taula 6.2. Nuclis monomarentals per edat i estat civil. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Estat civil					Total
	Soltera	Casada	Vídua	Separada	Divorciada	
Menys de 20 anys	3	1	0	0	0	4
De 20 a 29 anys	29	22	0	13	9	73
De 30 a 39 anys	45	43	16	87	30	221
De 40 a 49 anys	41	61	61	154	102	419
De 50 a 59 anys	10	39	147	80	45	321
De 60 a 69 anys	4	10	118	13	14	159
De 70 anys i més	1	1	180	3	1	186

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 6.2. Nuclis monomarentals per edat i estat civil. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

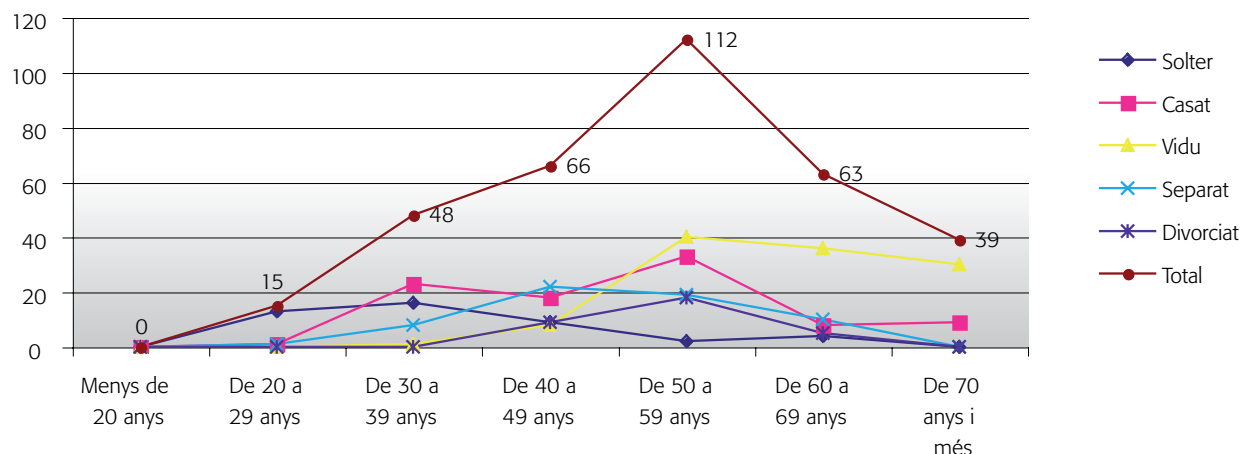
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Taula 6.3. Nuclis monoparentals per edat i estat civil. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Estat civil					Total
	Solter	Casat	Vidu	Separat	Divorciat	
Menys de 20 anys	0	0	0	0	0	0
De 20 a 29 anys	13	1	0	1	0	15
De 30 a 39 anys	16	23	1	8	0	48
De 40 a 49 anys	9	18	8	22	9	66
De 50 a 59 anys	2	33	40	19	18	112
De 60 a 69 anys	4	8	36	10	5	63
De 70 anys i més	0	9	30	0	0	39

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 6.3. Nuclis monoparentals per edat i estat civil. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

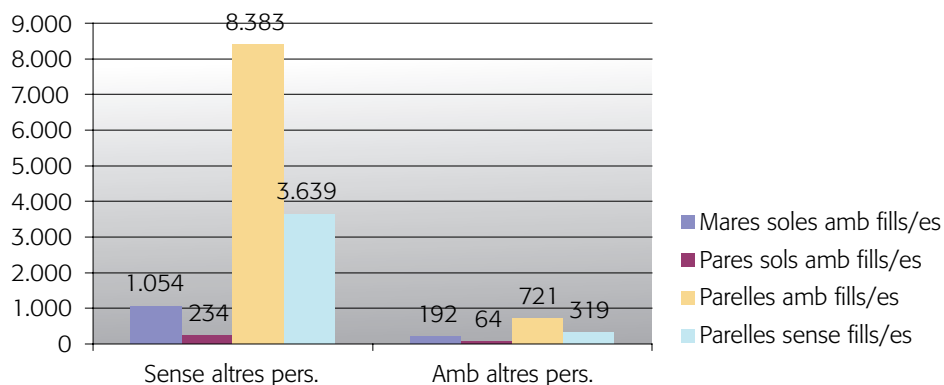
A Cerdanyola del Vallès hi ha 1.054 mares soles amb fills/es i 192 que a més a més tenen cura d'altres persones, aquestes mateixes xifres en el cas dels homes és molt menor, 234 pares sols amb fills/es i 64 que a més tenen cura d'altres persones (taula i gràfic 6.4).

Taula 6.4. Llars amb un nucli segons nombre. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Sense altres pers.	Amb altres pers.
Mares soles amb fills/es	1.054	192
Pares sols amb fills/es	234	64
Parelles amb fills/es	8.383	721
Parelles sense fills/es	3.639	319

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 6.4. Llars amb un nucli segons nombre. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

7 Treball

La taula que hi ha a continuació, (taula 7.1), mostra com l'activitat i l'ocupació és major en els homes que en les dones, en concret un terç més. Aquesta dada es correspon amb el nombre de persones no actives, on les dones superen als homes en el terç anteriorment esmentat. També trobem com el nombre de dones i homes que busquen la primera ocupació és similar, però quan es para atenció a la categoria de "persones desocupades, ocupades anteriorment" es veu com les dones encara es troben més afectades per aquesta situació. Pel que fa a la població no activa, la situació predominant entre els homes és la de "jubilats" i "estudiants" amb 2.728 i 1.659 respectivament, mentre que la situació predominant entre les dones és la declarada com a "feines de la llar" amb 4.932 i posteriorment les "jubilades" i les "estudiants" amb 2.529 i 2.014 respectivament.

Taula 7.1. Població per relació amb l'activitat i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Població ocupada	14.807	10.209	25.016
Busquen 1a ocupació	181	198	379
Població desocupada ocupada anteriorment	1.116	1.369	2.485
Total de població activa	16.104	11.776	27.880
Servei militar	0	0	0
Població jubilada o pensionista	2.728	2.529	5.257
Població incapacitada permanent	606	419	1.025
Escolars i estudiants	5.415	5.551	10.966
Feines de la llar	97	4.934	5.031
Altres situacions	1.351	1.357	2.708
Total població no activa	10.197	14.790	24.987
Total població	26.301	26.566	52.867

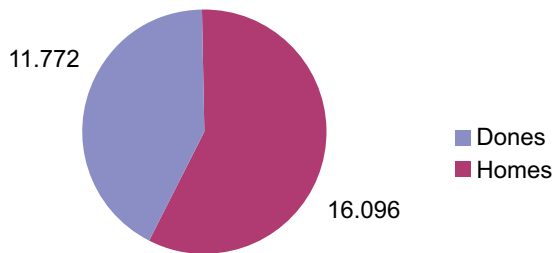
Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

En els següents apartats s'analitza el treball més profundament.

7.1. Activitat

Del total de la població activa a Cerdanyola del Vallès el 2001, el 59,2% eren homes mentre que el 40,8% restant n'eren dones (gràfic 7.1.1). Però si s'analitza pel total de la població segregada per sexes, el 61,2% dels homes estaven actius front al 44,3% de les dones.

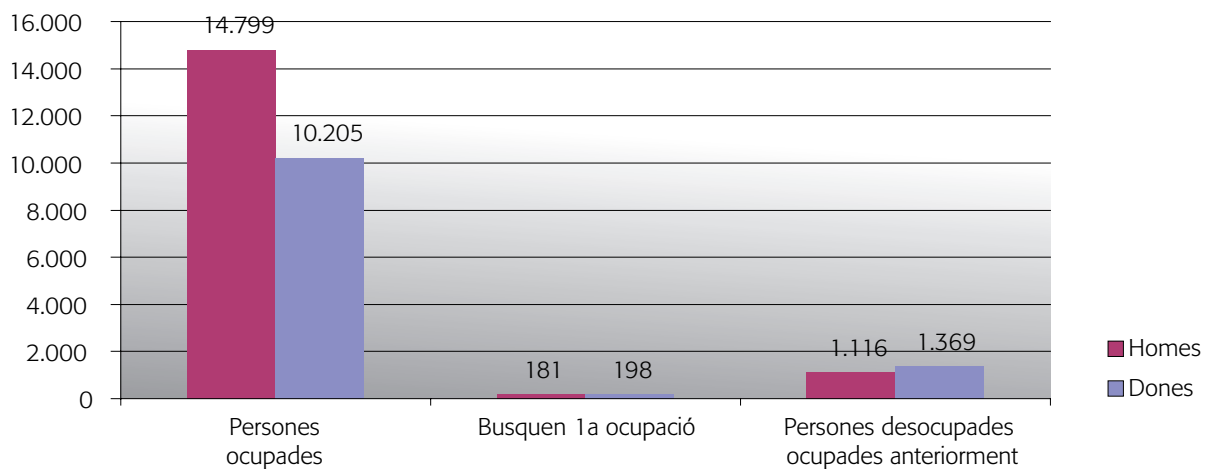
Gràfic 7.1.1. Total de persones actives. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Si s'analitza més detalladament la població activa, podem dividir-la entre "població ocupada", "busquen la primera ocupació" i "població desocupada ocupada anteriorment" (gràfic 7.1.2). La proporció de cadascuna de les categories anteriors, respecte al total de la població activa, és la següent: els homes actius ocupats són el 91,9% mentre que la proporció de dones actives ocupades és molt menor, amb un 86,7%. La proporció de dones i homes que busquen una primera ocupació és molt similar, situant-se en el 1,7% i en 1,1% respectivament. Finalment, la proporció de dones desocupades ocupades anteriorment és gairebé cinc punts major que la dels homes, situant-se en 11,6% vers el 6,9%.

Gràfic 7.1.2. Població activa segons sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Pel que fa al total de la població activa segons l'estat civil (taula 7.1.1) s'observa que, tant en el cas dels homes com en el de les dones, els solters/es i els casats/des són el gruix fonamental de la població activa. Tot i així, és interessant ressaltar com en tots dos sexes hi ha un augment de població activa en passar de solters/es a casats/des, encara que en el cas dels homes és molt més pronunciat. També cal parar atenció en els casos de les separades i les divorciades, doncs en les dues categories la proporció de les dones actives és molt major, en concret el doble.

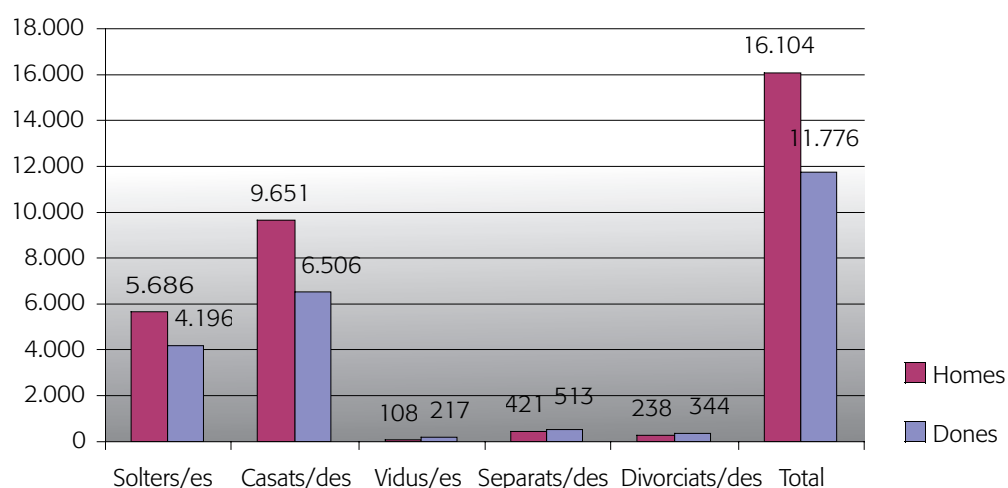

Taula 7.1.1. Total de població activa segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Solters/es	5.686	4.196	9.882
Casats/des	9.651	6.506	16.157
Vidus/es	108	217	325
Separats/des	421	513	934
Divorciats/des	238	344	582
Total	16.104	11.776	27.880

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.1.3. Total de població activa segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

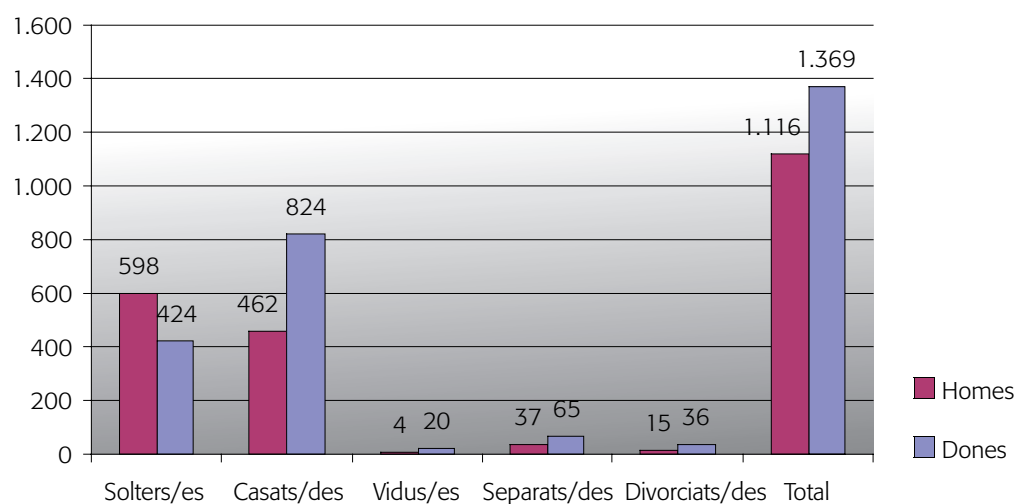
Observant més detalladament la variable "població desocupada ocupada anteriorment", taula 7.1.2, es pot comprovar que a més de que hi ha més dones que homes en aquesta situació, es troben diferencialment repartits/des. Com es veu en el gràfic anterior tant homes com dones, en casar-se, augmenten la seva presència en el mercat laboral, però mentre els homes aconsegueixen introduir-s'hi baixant, conseqüentment, el nombre de persones desocupades, les dones en surten rebutjades, augmentant fins a doblar-se el nombre de desocupades. Així, surt fortament reflexat com en la societat patriarcal actual, els homes casats (o en l'edat centralment reproductiva – dels 30 als 50 anys-) continuen tenint preferència davant d'un lloc de treball.

Taula 7.1.2. Població desocupada ocupada anteriorment segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Solters/es	598	424	1.022
Casats/des	462	824	1.286
Vidus/es	4	20	24
Separats/des	37	65	102
Divorciats/des	15	36	51
Total	1.116	1.369	2.485

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.1.4. Població desocupada ocupada anteriorment segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

7.2. Ocupació

En la ocupació també trobem diferències segons el sexe. Així, els homes tenen una proporció d'ocupació major que les dones, amb un 91,9% dels actius, mentre que la proporció de dones actives ocupades és d'un 86,7%.

Tenint en compte les dades de la taula 7.2.1 es pot afirmar que les desigualtats no s'acaben aquí, sinó que continua havent-hi una forta segregació horitzontal dins del món laboral, és a dir, que els homes i les dones es troben repartits/es en diferents sectors d'activitat. A continuació s'analitzen unes dades: del total de persones que es dediquen a l'agricultura el 74,2% són homes front el 25,8% restant de dones; a la indústria el 72,1% d'homes davant del 27,9% de dones i a la construcció el 90,4% d'homes davant del 9,6% de dones. Només al sector dels serveis hi ha una major igualtat 49,3% d'homes versus 50,7% de dones, tot i així, si s'observa del total de dones quantes es dediquen als serveis apareix una amb la xifra de 78,9%, una xifra no gens menyspreable.

Amb l'ajuda de la taula 7.2.2 es pot desglosar una mica més tota aquesta informació. Així doncs, dins del sector serveis les dones es troben, sobretot, en "comerç i reparació" (19,4%), en "immobiliària, lloguers i serveis a empreses" (11,7%), en educació (11,3%) i en "sanitat i serveis socials" (10,3%).

D'altra banda, si es compara dins de cada professió quin percentatge correspon a cada un dels sexes, es veu com en personal domèstic el 91,4% són dones, en sanitat el 73,8%, en educació el 63,3%, en hostaleria el 53,8%, en immobiliària, lloguers i serveis en empreses el 49,1%, en comerç i reparació el 49,1%, en administració pública, defensa i Seguretat Social el 48,3%, en mediació financera el 41,9%, en indústria manufacturera el 28,1%, en agricultura i ramaderia el 24,7%, en transports i comunicacions el 21,3%, en electricitat, gas i aigua el 20,8%, en construcció el 9,6%, en pesca el 3,7% i en indústries extractives el 0%.

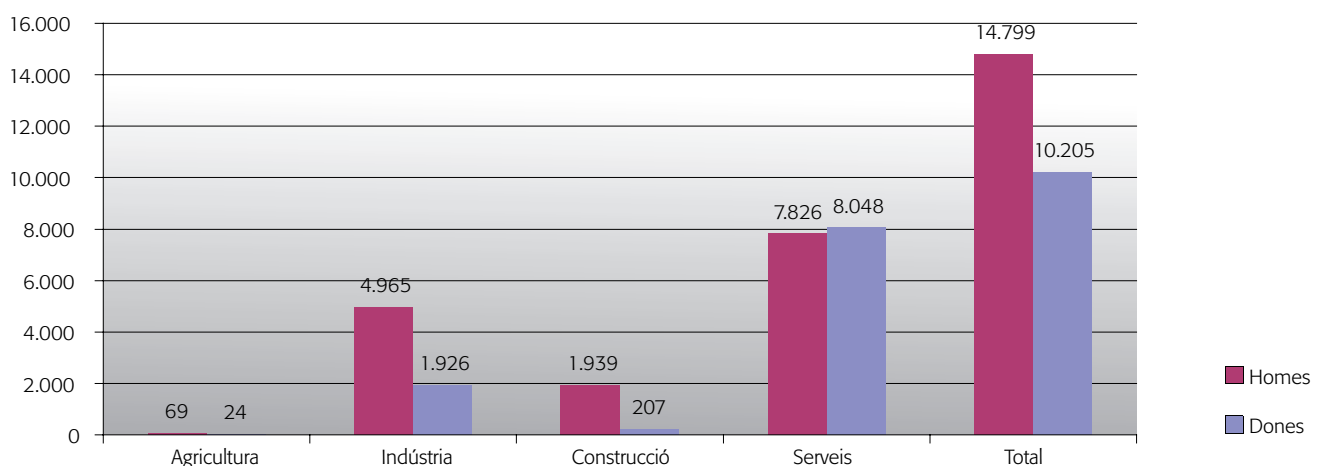
Amb aquestes dades a la mà es pot afirmar que la segregació horitzontal encara es dona amb força dins d'algunes professions. Les dones estan més presents en les feines relacionades amb la cura de les persones, mentre que els homes tenen una presència major en la construcció, reparació i manipulació de materials. En les feines relacionades amb la gestió i administració estan minvant les distàncies.

Taula 7.2.1. Població ocupada per grans sectors d'activitat i sexe. Població de 16 anys i més. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Homes	69	4.965	1.939	7.826	14.799
Dones	24	1.926	207	8.048	10.205
Total	93	6.891	2.146	15.874	25.004

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.1. Població ocupada per grans sectors d'activitat i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

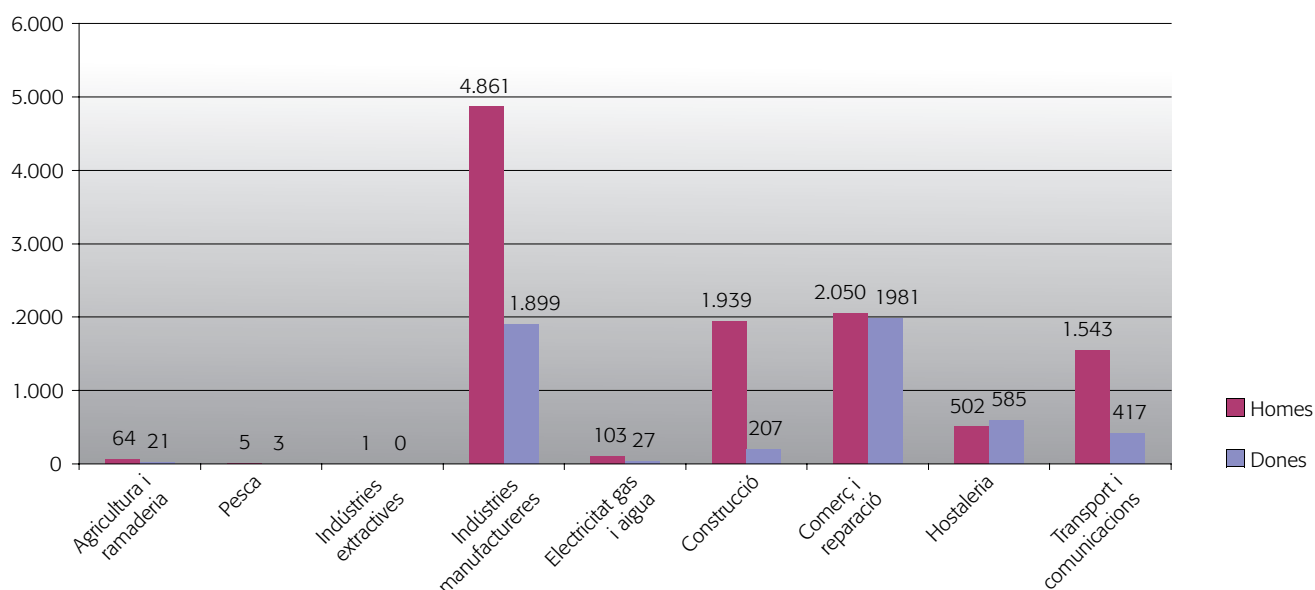
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Taula 7.2.2. Ocupació per branques d'activitat i sexe. Població de 16 anys i més. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Agricultura i ramaderia	64	21	85
Pesca	5	3	8
Indústries extractives	1	0	1
Indústries manufactureres	4.861	1.899	6.760
Electricitat gas i aigua	103	27	130
Construcció	1.939	207	2.146
Comerç i reparació	2.050	1.981	4.031
Hostaleria	502	585	1.087
Transport i comunicacions	1.543	417	1.960
Mediació financera	378	273	651
Immob.,lloguers i serveis empr.	1.239	1.196	2.435
Adm.pública defensa i Seguretat Social	701	654	1.355
Educació	667	1.152	1.819
Sanitat i serveis socials	375	1.056	1.431
Altres serveis	343	437	780
Personal domèstic	28	297	325
Organismes extraterritorials	0	0	0
Total	14.799	10.205	25.004

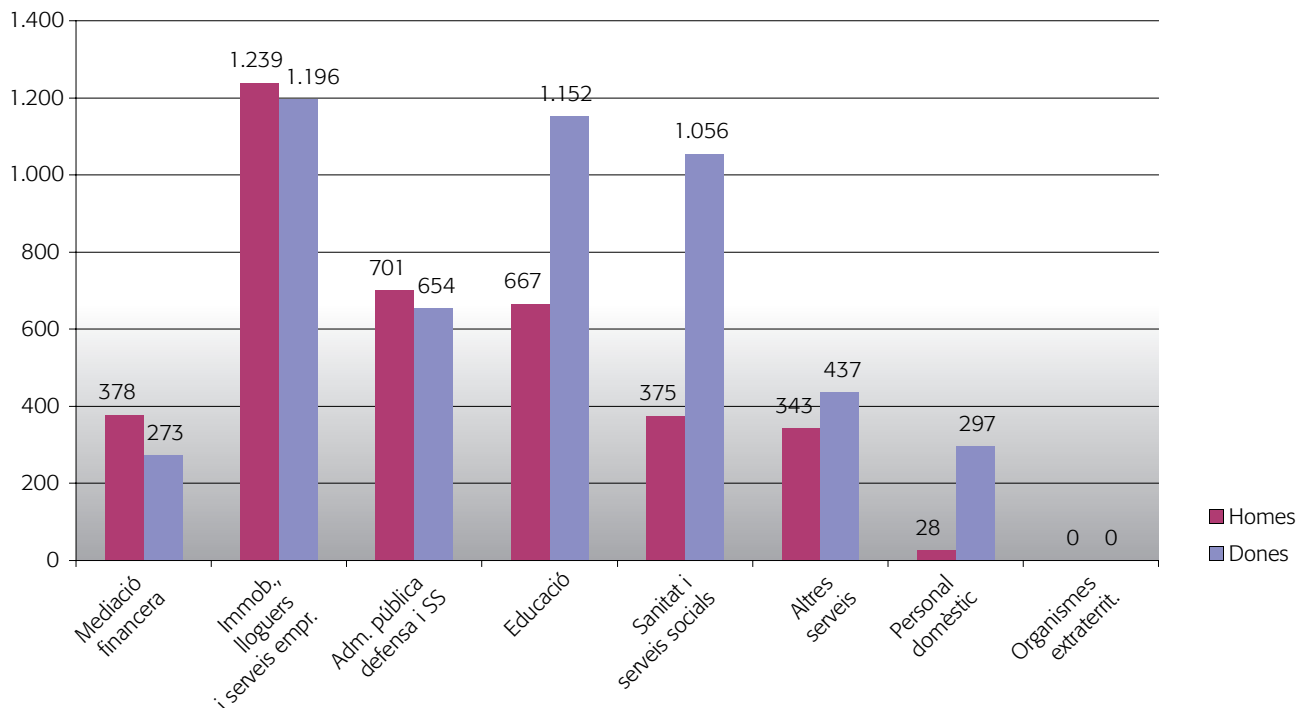
Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.2. Ocupació per branques d'activitat segons sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.2. Ocupació per branques d'activitat segons sexe (continuació).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Fins ara s'ha parlat de la segregació horitzontal, les següents dades mostren com aquesta no és la única que es produeix, sinó que també hi ha segregació vertical, en raó del lloc que s'ocupa dins les professions (taules 7.2.3 i 7.2.4 i gràfiques 7.2.3 i 7.2.4).

Les dades de la següent taula mostren com la majoria de dones, més del 80%, es troben en les categories de "treballadores de serveis i venedores de comerç" el 21,1%, "empleades administratives" el 17,2%, "tècniques i professionals de suport" el 17,1%, "tècniques i professionals científiques i intel·lectuals" el 15,8% i en "personal no qualificat" el 10,4%.

Analitzant l'anterior distribució es veu que les dones es troben polaritzades en el món laboral, repartint-se entre professions ben valorades, qualificades i remunerades i les que ho estan menys deixant un buit intermig. A més, també s'observa l'anomenat "sostre de vidre"¹⁰, al comprovar que en la categoria de "personal directiu de les empreses i administracions públiques" tant sols hi ha un 30,2% de dones.

¹⁰ Fa referència a la barrera invisible que impedeix que moltes dones arribin als llocs de treball amb més prestigi i remuneració.

Taula 7.2.3. Població ocupada per professió i sexe. Població de 16 anys i més. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Personal directiu de les empreses i administracions públiques	1.545	669	2.214
Tècnics/ques i professionals científics/ques i intel·lectuals	1.520	1.609	3.129
Tècnics/ques i professionals de suport	2.097	1.740	3.837
Personal empleat administratiu	972	1.758	2.730
Treballadors/es de serveis i venedors/es de comerç	1.331	2.152	3.483
Personal qualificat en act.agràries i pesqueres	65	15	80
Artesans/es i treballadors/es qualificats/es de les indústries i la construcció	3.607	443	4.050
Personal operador d'instal·lacions i maquinària, i muntadors/es	2.587	743	3.330
Personal no qualificat	1.056	1.064	2.120
Forces armades	19	12	31
Total	14.799	10.205	25.004

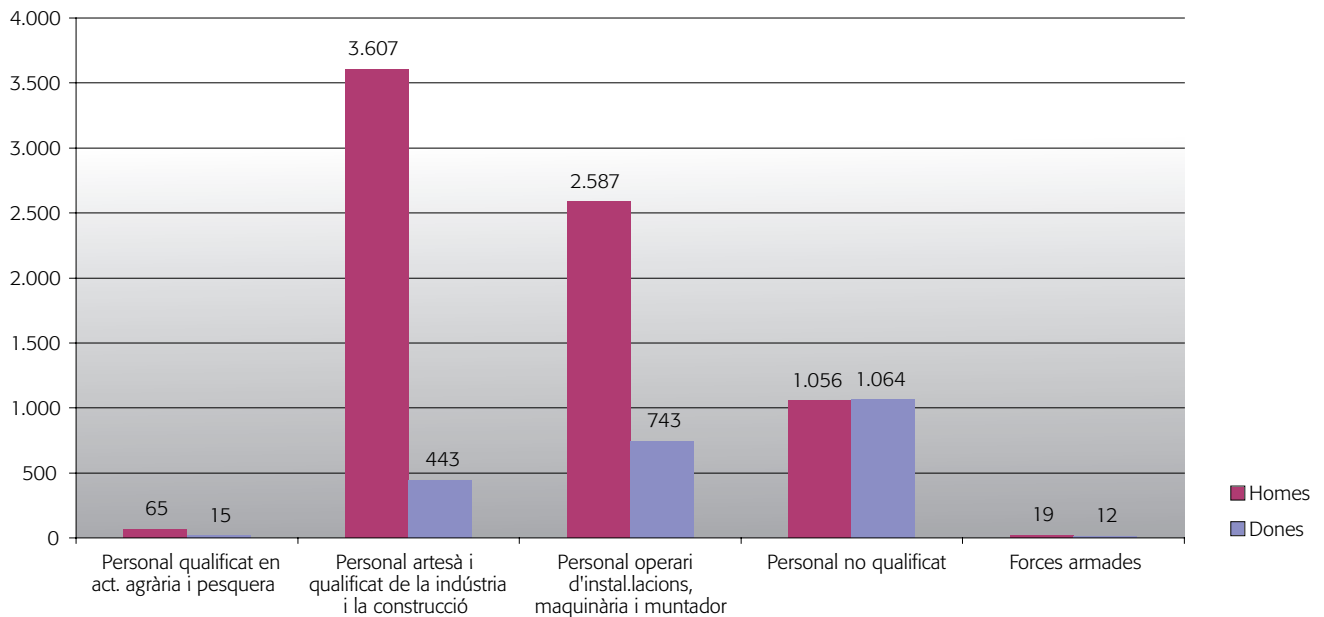
Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.3. Població ocupada per professió i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.3. Població ocupada per professió i sexe (continuació).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

A la taula 7.2.4 també es poden observar els efectes del "sostre de vidre" en constatar que el nombre d'homes empresaris, tant amb assalariats com sense, és més del doble que el de les dones. A més, tant aquesta taula com la següent (taules 7.2.4 i 7.2.5) ens serveixen per veure les condicions del contracte laboral, tant pel que fa al temps del contracte (fix o eventual) com pel nombre d'hores treballades, clars indicadors de la precarietat laboral.

Així, de la població assalariada fixa, el 40,3% són dones respecte al 59,7% d'homes restant, mentre que en el cas de la població assalariada eventual la tendència és al contrari, amb un major percentatge de dones 51,1% respecte al 48,9% d'homes. Pel que fa al nombre d'hores treballades, del total de la població que treballa entre 1 a 35 hores setmanals, les dones representen el 69,5% respecte al 30,5 dels homes; entre la població que treballa entre 36 a 40 hores setmanals, un 63% són homes mentre que el 37% restant són dones; i de la població que treballa més de 41 hores setmanals els homes representen un 73,7% mentre que les dones representen tant sols un 26,3%.

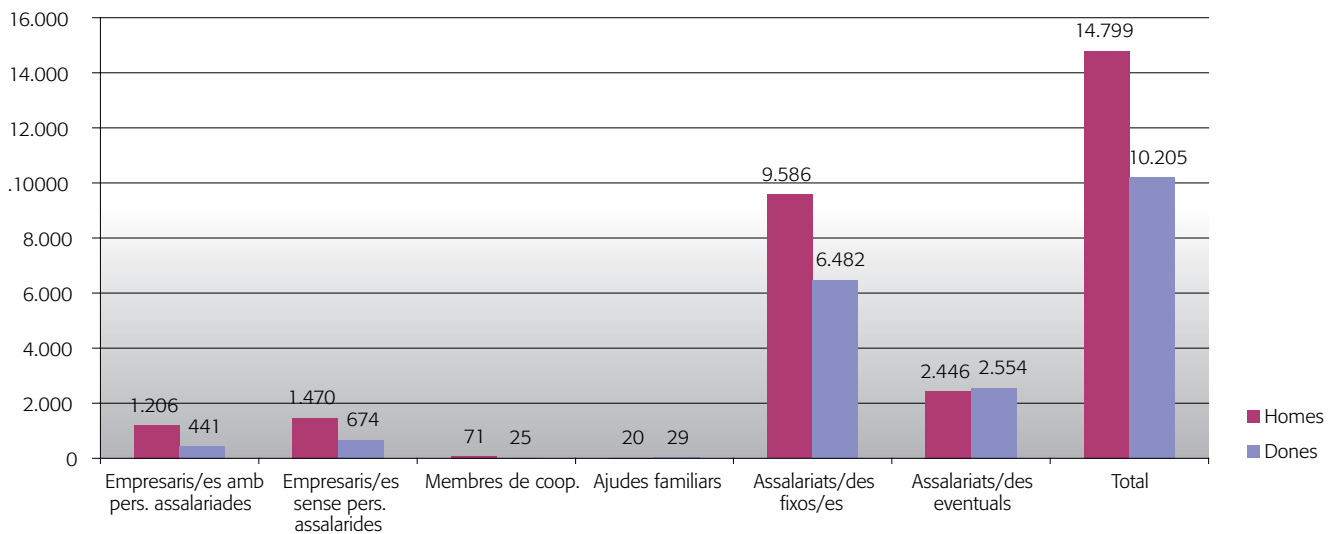
Per tant, les dones tenen una major precarietat laboral, ja que tenen un nombre de contractes eventuais més elevat que els homes i les seves jornades són més curtes, cosa que repercuteix en la inestabilitat i en el sou respectivament. Si a això s'hi afegeix que les dones es troben, sobretot, en el sector serveis i aquest és el més precari, resulta que la situació de les dones dins el mercat laboral a Cerdanyola del Vallès, igual que en la resta de ciutats, no és gaire engrescadora.

Taula 7.2.4. Població ocupada per situació professional i sexe. Població de 16 anys i més. Cerdanyola del Vallès. Any 2001

	Empresaris/es amb pers. assalariades	Empresaris/es sense pers. assalariades	Membres de coop.	Ajudes familiars	Pers. Assal. fixes	Pers. Assal. eventuals	Total
Homes	1.206	1.470	71	20	9.586	2.446	14.799
Dones	441	674	25	29	6.482	2.554	10.205
Total	1.647	2.144	96	49	16.068	5.000	25.004

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.4. Població ocupada per situació professional i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

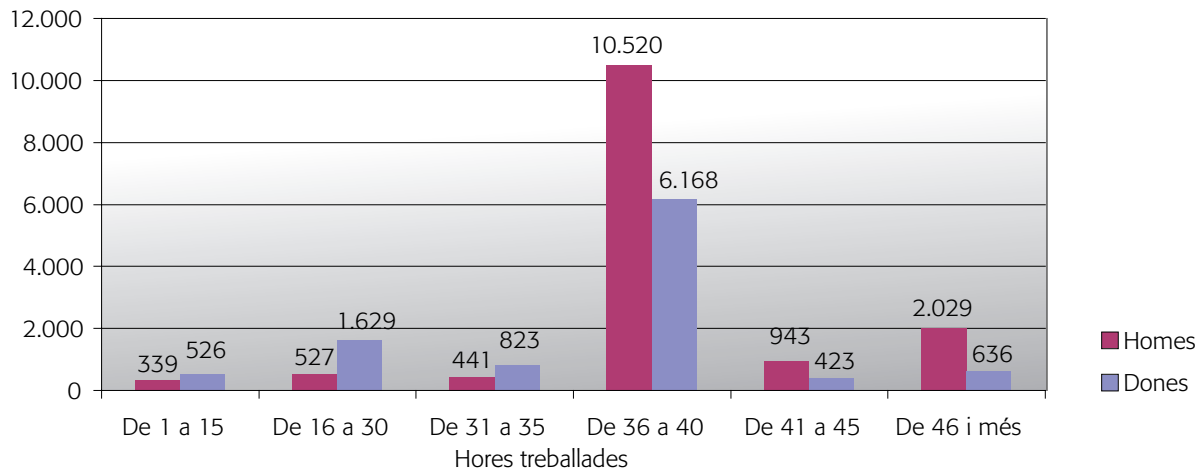
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Taula 7.2.5. Població ocupada per hores treballades i sexe. Població de 16 anys i més. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Hores treballades						Total
	De 1 a 15	De 16 a 30	De 31 a 35	De 36 a 40	De 41 a 45	De 46 i més	
Homes	339	527	441	10.520	943	2.029	14.799
Dones	526	1.629	823	6.168	423	636	10.205
Total	865	2.156	1.264	16.688	1.366	2.665	25.004

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.5. Població ocupada per hores treballades a la setmana i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

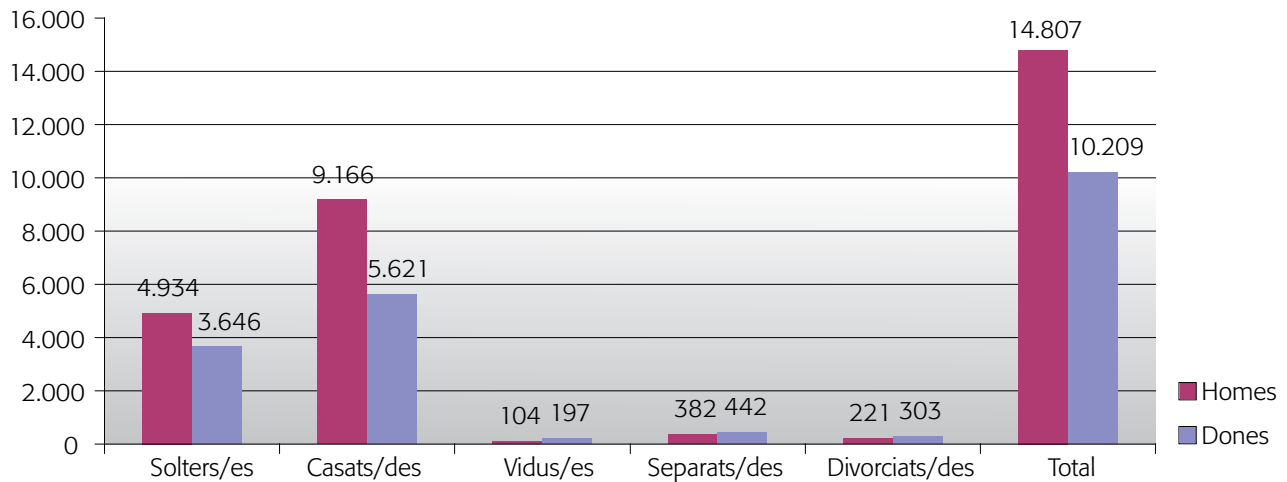
Examinant l'ocupació segons l'estat civil, s'observa que la majoria de la població ocupada es troba en la variable "casats/des", el 61,9% dels homes i el 55,1% de les dones, per situar-se, en segon lloc, en la variable "solters/es", el 33,3% dels homes i el 35,7% de les dones. Com s'extreu de les dades anteriors, l'augment en l'ocupació en passar de persones solteres a casades és major en els homes que en les dones. En canvi, en el cas dels i les "vidus/es", "separats/des" i "divorciats/des" la proporció de dones ocupades és major que la dels homes, en el 65,4%, el 53,6% i el 57,8% respectivament.

Taula 7.2.6. Població ocupada segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Solters/es	4.934	3.646	8.580
Casats/des	9.166	5.621	14.787
Vidus/es	104	197	301
Separats/des	382	442	824
Divorciats/des	221	303	524
Total	14.807	10.209	25.016

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.2.6. Població ocupada segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

7.3. Atur

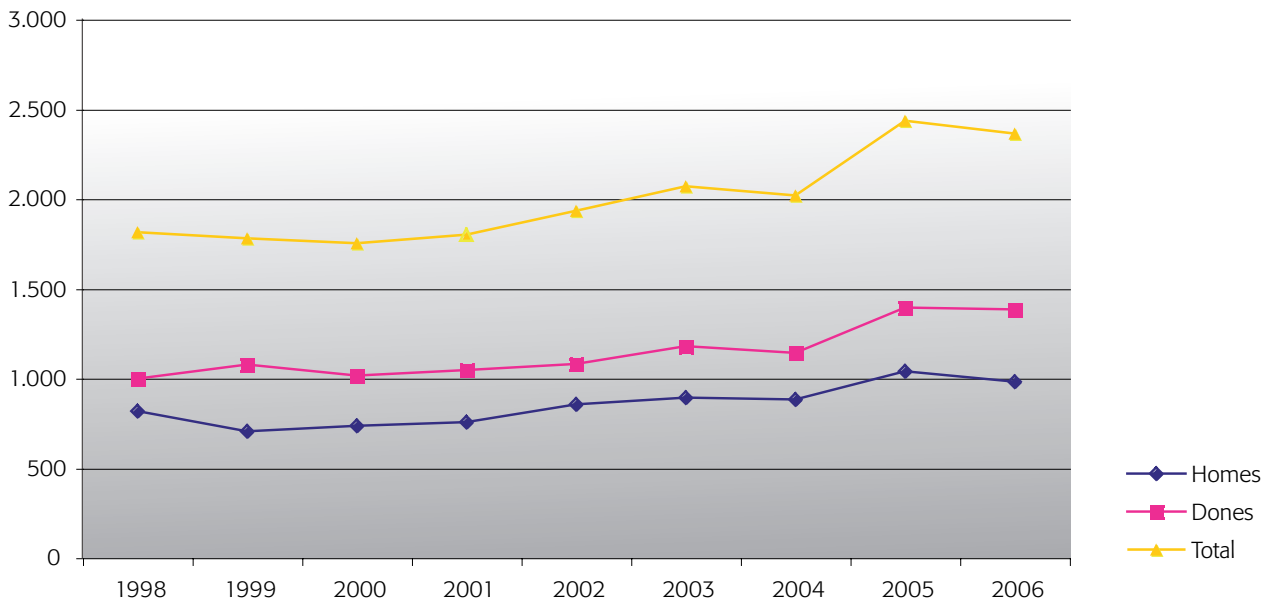
L'evolució de l'atur entre el 1998 i el 2006 ha estat marcat pel seu creixement, i aquesta evolució s'ha comportat de forma força similar per als dos sexes de la població (taula i gràfic 7.3.1). Tot i així, és important destacar com encara que les evolucions dels homes i les dones hagin estat paral·leles les dones sempre han estat per sobre, presentant un nombre d'aturades major en tots els anys. A més, en els anys que l'atur s'ha reduït ho ha fet d'una forma molt més tímida per a les dones que per als homes, com són els casos dels anys 1999 i 2006.

Taula 7.3.1. Atur registrat per sexe. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

	Homes	Dones	Total
1998	814	998	1.812
1999	702	1.075	1.777
2000	735	1.015	1.750
2001	755	1.044	1.799
2002	854	1.077	1.931
2003	891	1.176	2.067
2004	879	1.139	2.018
2005	1.039	1.393	2.432
2006	980	1.381	2.361

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.3.1. Atur registrat per sexe. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

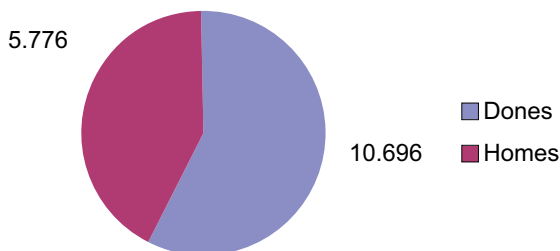
7.4. Població no activa

Del total de la població no activa el 40,8% són homes front al 59,2% de dones (taula 7.1.1 i gràfic 7.4.1).

Dins dels homes no actius, un 26,8% són pensionistes, un 5,9% incapacitats permanents, un 53,1% estudiants i un 1% fan feines de la llar. D'altra banda dins de les dones no actives un 17,1% són pensionistes, un 2,8% són incapacidades permanents, un 37,5% són estudiants i un 33,4% es dediquen a les feines de la llar.

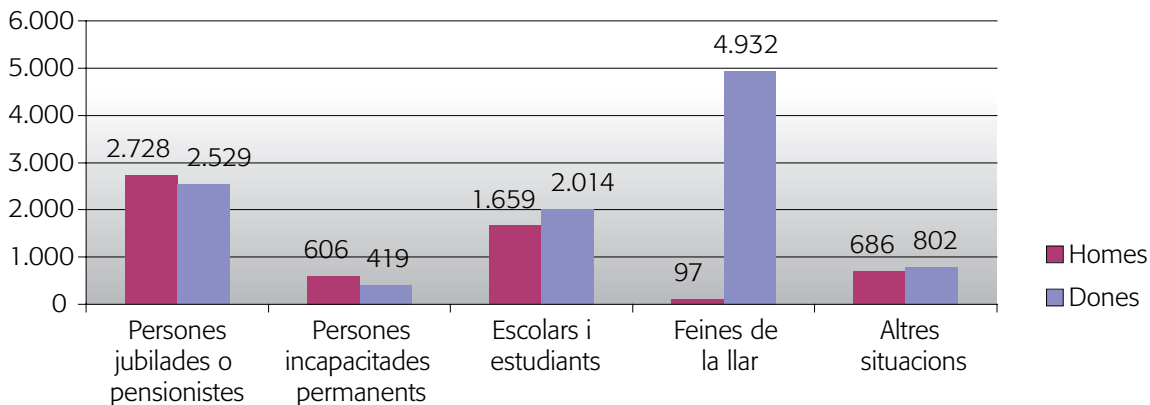
Resulta que les dones tenen un percentatge molt major en la categoria "feines de la llar", el 98,1% i una mica més gran en "escolars i estudiants", el 50,6% mentre que tenen un percentatge menor en "jubilades o pensionistes", el 48,1% i en "incapacidades permanents", el 40,9%. El gruix de dones que es troba en "feines de la llar" és el que fa que les dones despuntin en el total de població no activa (gràfic 7.4.2).

Gràfic 7.4.1. Total població no activa. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.4.2. Població no activa segons sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Com en les taules d'ocupació, en aquesta taula i gràfiques, 7.4.2 i 7.4.3 respectivament, es mostra que els homes i les dones solters/es i casats/des presenten un major nombre de persones efectives no actives (el 89,7%), però això és degut a que bona part de la població es troba en aquesta situació. De tota manera, és interessant comprovar com la presència de persones no actives disminueix dels homes solters als casats mentre que es manté igual en les dones solteres i casades. Aquesta informació reforça la idea aportada anteriorment de que les dones casades tenen més dificultat per entrar i/o mantenir-se dins del mercat laboral que els seus homòlegs masculins.

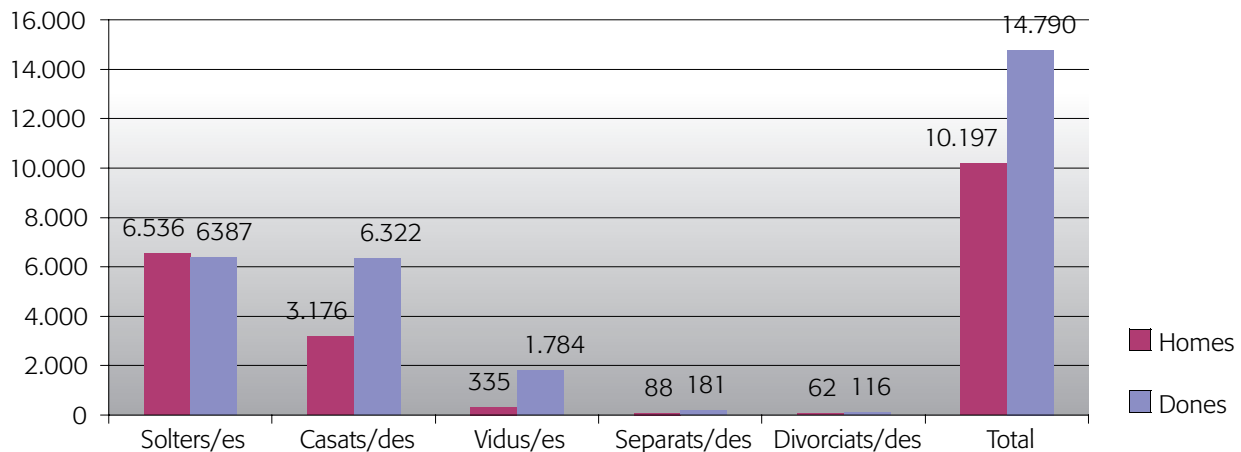
També és interessant veure com el nombre de dones no actives en les totes les categories és superior al dels homes excepte en la de solters/es que és una mica inferior.

Taula 7.4.2. Total població no activa segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Solters/es	6.536	6.387	12.923
Casats/des	3.176	6.322	9.498
Vidus/es	335	1.784	2.119
Separats/des	88	181	269
Divorciats/des	62	116	178
Total	10.197	14.790	24.987

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.4.3. Total població no activa segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

7.5. Treball domèstic

Ja s'ha comentat en l'apartat anterior que el 98,1% de les persones que es declaren en l'activitat com a "feines de la llar" són dones. Ara es mostrarà com es distribueixen en funció de l'estat civil i el nivell d'instrucció.

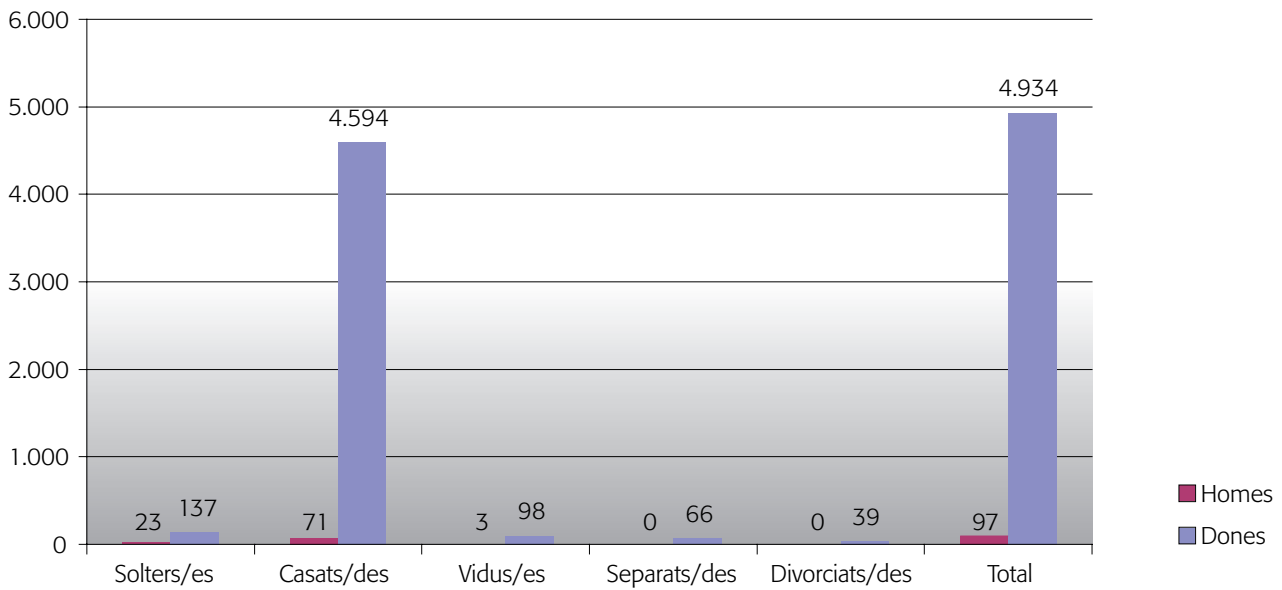
Segons l'estat civil les dones casades són les que presenten un major nombre, el 93,1%; després, i a una gran distància, les solteres i les vídues amb un 2,8% i un 2% respectivament, i posteriorment les separades i les divorciades, amb un 1,3% i un 0,8% respectivament (taula 7.5.1). Pel que fa als homes, la seva presència en les feines de la llar és anecdòtica, amb un 1,9%, no obstant, dels que es declaren en les enquestes d'activitat dins de "feines de la llar" el 73,2% estan casats, el 23,7% estan solters, el 3,1% estan vidus i no n'hi ha cap de separat o divorciat.

Taula 7.5.1. Feines de la llar segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
Solters/es	23	137	160
Casats/des	71	4.594	4.665
Vidus/es	3	98	101
Separats/des	0	66	66
Divorciats/des	0	39	39
Total	97	4.934	5.031

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.5.1. Feines a la llar segons estat civil i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Per calcular quin percentatge de dones que declaren fer feines de la llar es troba a cada nivell educatiu es mostren quatre blocs (taula 7.5.2). El primer és de les dones que "no saben llegir ni escriure" i "sense estudis", en aquest bloc es troba un 18,7% de les dones que fan feines de la llar; després ve el bloc de les que han cursat "primer grau" i "ESO, EGB i batx. Elemental", en el que es troba un 67,7%; a continuació les que han cursat "FP grau mitjà", "FP grau superior" i "batxillerat superior" amb un 10,1% i finalment el bloc de les que han cursat "diplomatura" i "licenciatura i doctorat" amb un 3,5%. Els mateixos percentatges però en el cas dels homes són molt similars, 15,5%, 61,9%, 18,6% i 4,1% respectivament. Així, queda clar que les dones que tenen un baix nivell d'estudis són les que més declaren a les enquestes d'activitat fer "feines de la llar".

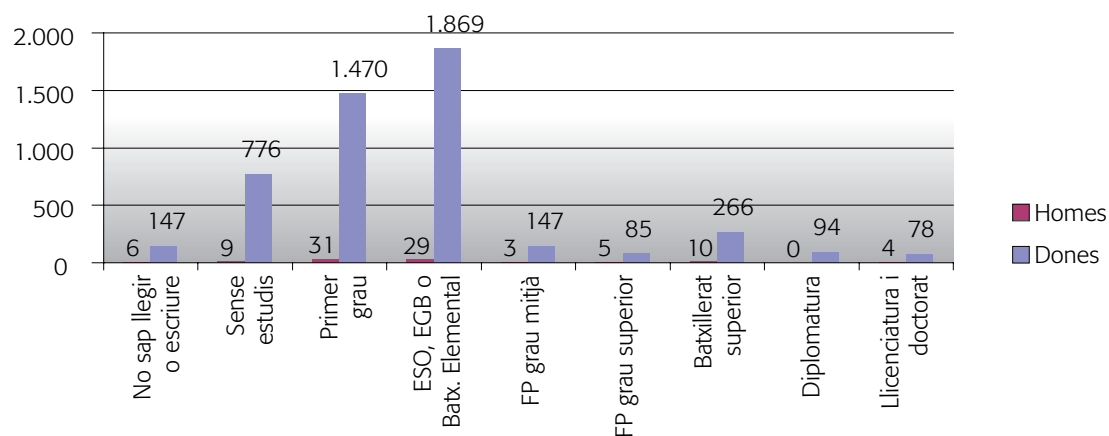
Taula 7.5.2. Feines de la llar segons instrucció i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

	Homes	Dones	Total
No sap llegir o escriure	6	147	153
Sense estudis	9	776	785
Primer grau	31	1.470	1.501
ESO, EGB o Batx. Elemental	29	1.869	1.898
FP grau mitjà	3	147	150
FP grau superior	5	85	90
Batxillerat superior	10	266	276
Diplomatura	0	94	94
Llicenciatura i doctorat	4	78	82
Total	97	4.932	5.029

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 7.5.2. Feines de la llar segons instrucció i sexe. Cerdanyola del Vallès. Any 2001.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

8 Salut

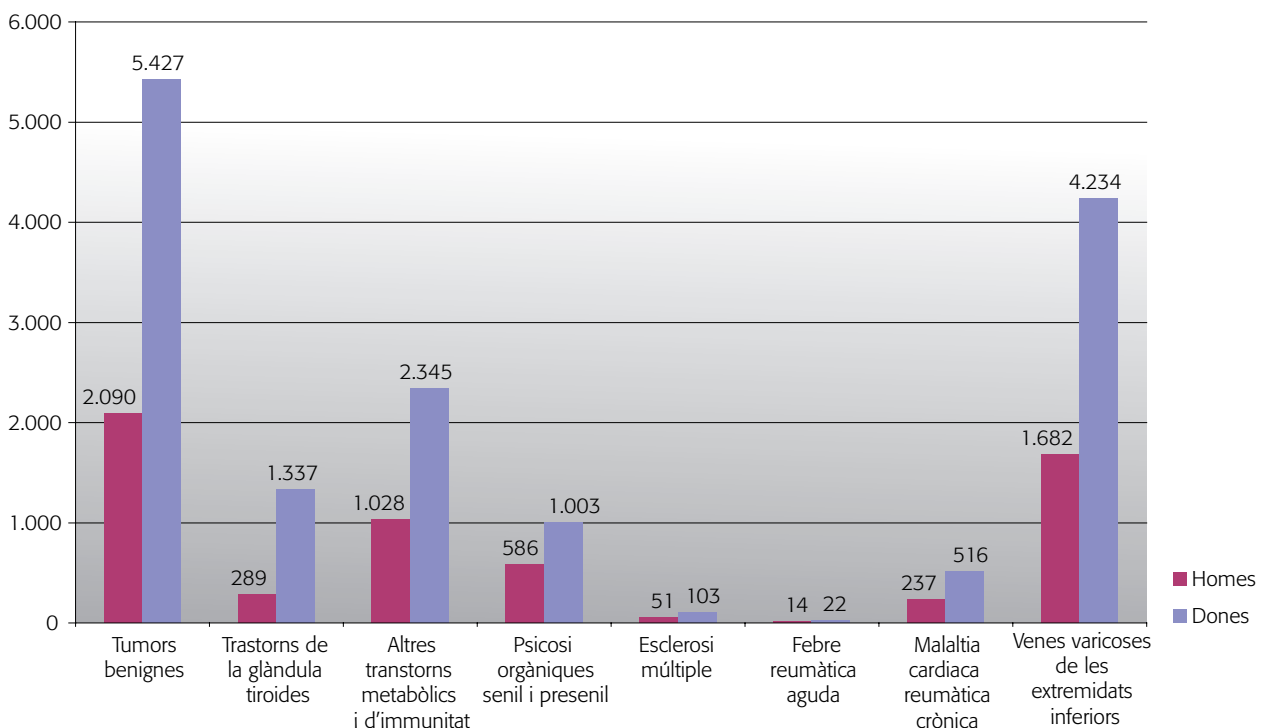
L'esperança de vida per a homes i dones és diferent, el sexe femení té uns set anys de vida més que el masculí. L'esperança de vida a Catalunya és de 85 anys per a les dones i de 79 per als homes. Les dones viuen més anys però no amb més qualitat de vida. Les causes principals de la mort prematura, en dones, són el càncer de mama i, en els homes, l'infart¹¹.

Les causes de la mort no són les mateixes per a tots dos sexes però les malalties més freqüents tampoc (gràfiques 7.1 i 7.2). En el cas de les dones, les malalties majoritàries¹² són: artropaties, osteopaties, fractures de fèmur, tumors benignes, venes varicoses, trastorns metabòlics i d'immunitat, trastorns de la mama, trastorns de la glàndula tiroides i psicosis orgàniques senils i presenils. Mentre que les malalties majoritàries masculines són: tumors malignes, malalties pulmonars, cardiopatia isquèmica, hèrnia de la cavitat abdominal, trastorns esquizofrènics, malalties de les artèries, arterioles i capilars i ferides. Aquestes dades han estat extretes del INE per a la província de Barcelona.

No obstant, no es pot oblidar que les malalties tenen molt a veure amb l'estil de vida que porta cada persona, així, moltes de les malalties com les artropaties, osteopaties, fractures de fèmur, venes varicoses, hèrnia de la cavitat abdominal i ferides són producte, fonamentalment, del treball (tant el productiu com el reproductiu), mentre que d'altres tenen un origen més aviat genètic.

A aquesta informació es pot afegir que Cerdanyola del Vallès no compta amb cap hospital encara que sí amb diversos CAPs.

Gràfic 8.1. Malalties majoritàriament femenines. Província de Barcelona.

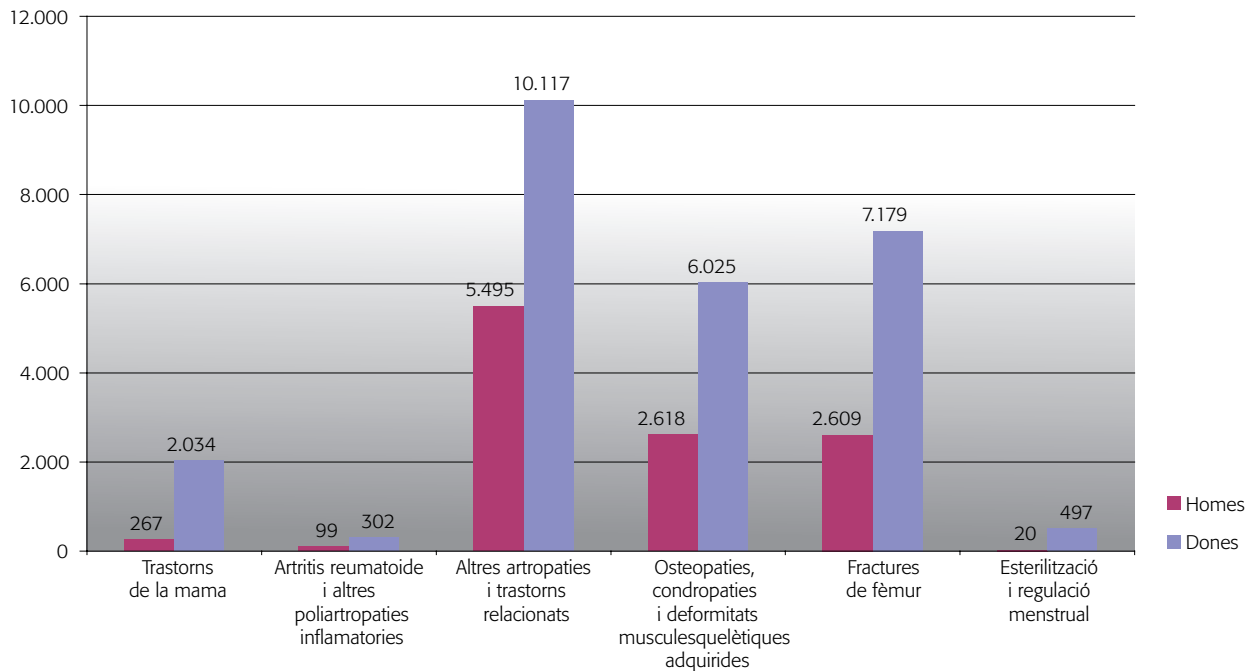

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional de Estadística.

¹¹ Extret de *Nosaltres les dones*. Quaderns de ciutat. Ajuntament de Cerdanyola del Vallès. 2006.

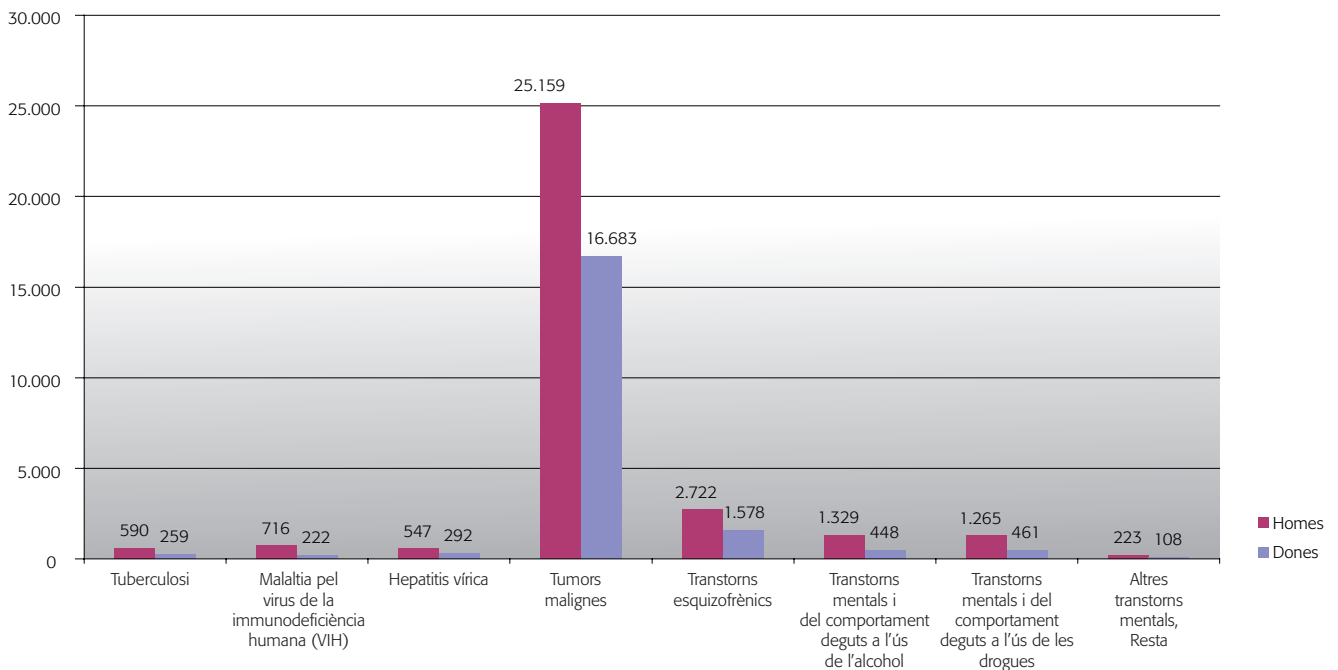
¹² Les malalties qualificades com a majoritàriament femenines com a mínim doblen en quantitat els mateixos malalts del sexe contrari i inversament les malalties qualificades com a majoritàriament masculines.

Gràfic 8.1. Malalties majoritàriament femenines. Província de Barcelona (continuació).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional de Estadística.

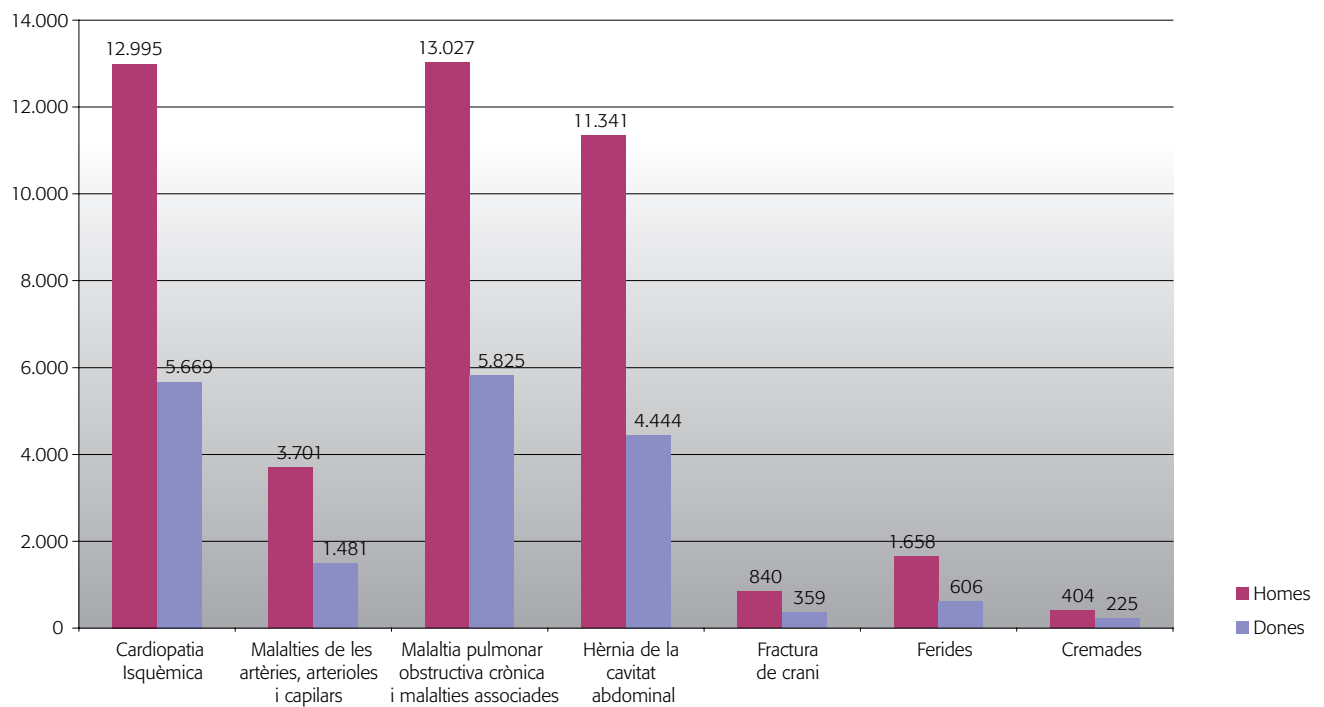
Gràfic 8.2. Malalties majoritàriament masculines. Província de Barcelona.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional de Estadística.

Gràfic 8.2. Malalties majoritàriament masculines. Província de Barcelona (continuació).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional de Estadística.

9 Atenció a la dependència

Per atenció a la dependència s'entenen tots aquells serveis que facilitin la cura de les persones depenents. En concret s'observaran aquí les places de les residències i centres de dia per a gent gran i les places en residències i centres ocupacionals per a persones amb discapacitat i les llars d'infants.

A Cerdanyola del Vallès hi ha 8 centres destinats a l'atenció de les persones menors de 3 anys, dels quals 6 en són privats. Aquests centres tenen en conjunt 533 places. Fet el càlcul per conèixer la taxa de cobertura d'atenció infantil en centres d'infants (bressols i infantils), el resultat és d'1/4'75, es a dir que hi ha quasi cinc menors de 3 anys per cada plaça oferta.

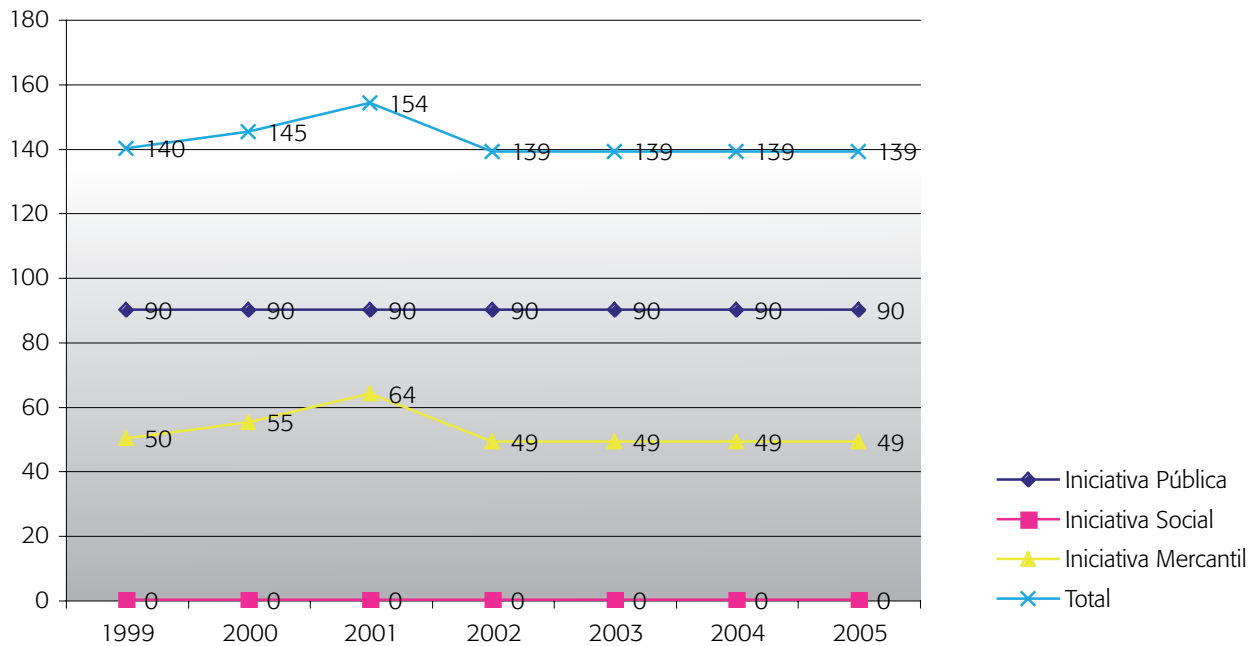
Analitzant les places en residències per a gent gran, resulta que, al 2005, hi havia 139 places (taula i gràfic 8.1), de les quals 90 (un 64,7%) eren d'iniciativa pública i 49 (un 35,3%) mercantil. La taxa de cobertura de places de residència era d'1/68'5, es a dir una plaça oferta per cada 68'5 persones grans.

Taula 9.1. Places en residències per a gent gran segons naturalesa jurídica. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

	Naturalesa jurídica			
	Iniciativa Pública	Iniciativa Social	Iniciativa Mercantil	Total
1999	90	0	50	140
2000	90	0	55	145
2001	90	0	64	154
2002	90	0	49	139
2003	90	0	49	139
2004	90	0	49	139
2005	90	0	49	139

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Gràfic 9.1. Places en residències per a gent gran. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Pel que fa als centres de dia per a gent gran (taula 9.2), al 2005 n'hi havia 3, dos d'iniciativa mercantil i un d'iniciativa pública. Tenien 29 i 30 places respectivament, és a dir, un total de 59 places. La taxa de cobertura era de 1/161'4, una plaça de centre per cada 161 persones grans, denotant la manca d'aquest tipus de centres.

Taula 9.2. Centres de dia per a gent gran. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

	Nombre de centres			Nombre de places			Total centres	Total places
	Ent. priv. mercantil	Ent. Priv. social	Ent. pública	Ent. Priv. mercantil	Ent. Priv. social	Ent. pública		
2001	2	0	1	29	0	30	3	59
2002	2	0	1	29	0	30	3	59
2003	2	0	1	29	0	30	3	59
2004	2	0	1	29	0	30	3	59
2005	2	0	1	29	0	30	3	59

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

A Cerdanyola del Vallès hi ha 4 residències per a persones amb discapacitat, 3 privades i 1 pública amb 297 i 52 places respectivament. Com que no tenim el nombre de persones amb discapacitat no s'ha pogut calcular la taxa de cobertura. Respecte als centres ocupacionals per a persones amb discapacitat, aquesta població compta amb 4 centres amb 122 places, tots ells de naturalesa privada social (taula 9.3 i 9.4).

Taula 9.3. Centres residencials per a persones amb discapacitat. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

	Nombre de centres			Nombre de places			Total centres	Total places
	Ent. priv. mercantil	Ent. Priv. social	Ent. pública	Ent. Priv. mercantil	Ent. Priv. social	Ent. pública		
2001	0	3	1	0	297	52	4	349
2002	0	3	1	0	297	52	4	349
2003	0	3	1	0	297	52	4	349
2004	0	3	1	0	297	52	4	349
2005	0	3	1	0	297	52	4	349

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

Taula 9.4. Centres ocupacionals per a persones amb disminució. Cerdanyola del Vallès. Sèrie temporal.

	Nombre de centres		Nombre de places		Total centres	Total places
	Ent. Priv. social	Ent. pública	Ent. Priv. social	Ent. pública		
2001	5	0	119	0	5	119
2002	5	0	119	0	5	119
2003	5	0	119	0	5	119
2004	5	0	119	0	5	119
2005	4	0	122	0	4	122

Font: Institut d'Estadística de Catalunya

10 Conclusions

- Al 2006, el 16'2% de la població empadronada a Cerdanyola del Vallès té de 0 a 15 anys, el 71'7% té entre 16 i 64, mentre el 12'1% té 65 o més anys. Als darrers 20 anys, la població entre 0 i 15 anys s'ha dividit per 2, passant del 30 al 15'8% de la població, mentre que la població major de 64 s'ha multiplicat per 2, passant del 5'9% al 12%. Com a conseqüència d'aquest fenomen, l'índex d'envelliment s'ha quadruplicat, mantenint-se els índex de dependència juvenil i senil al mateix nivell, tot i la davallada de l'índex de dependència juvenil.
- La taxa bruta de natalitat ha baixat els darrers 20 anys del 12'5% al 10'9%, variant la taxa global de fecunditat del 46'3% al 40%. La proporció de fills i filles nascuts/es fora del matrimoni ha crescut del 7'2 al 26'5%.
- L'any 2006, un 60% de les dones eren nascudes a Catalunya, un 28'9% a la resta de l'estat espanyol i un 11'1% fora de l'estat. Per als homes, aquestes proporcions eren de 62'4 nascuts a Catalunya, 26'1 a la resta de l'estat i 11'5 a d'altres països.
- Les dones amb nacionalitats no espanyoles representen el 8'8% del total de dones, mentre per als homes, un 9'2% tenen nacionalitat no espanyola. La mitjana per a Cerdanyola del Vallès es troba al 9% de la població. De les dones amb altres nacionalitats, un 53% són llatinoamericanes, un 24'6% dels països de la UE i un 7% magrebines. Dels homes, un 41'5% són de nacionalitats llatinoamericanes, un 29'6% de la UE i un 42'6 són magrebins.
- Segons el nivell d'estudis, no hi ha grans diferències a les dades analitzades, exceptuant la major incidència de la falta d'estudis sobre les dones nascudes a la resta de l'estat espanyol, comparant amb els homes (33% dones, 25'8% homes). La relació d'estudis superiors no presenta grans diferències entre sexes, destacant que en alguns casos les dones tendeixen més a estudis de diplomatura i els homes cap a llicenciatures. Per altra banda, on s'han trobat majors diferències és al tipus d'estudis realitzats. Els homes tendeixen a estudis de tipus científics i tècnics (Ciències socials, Enginyeries, formacions tècniques, Informàtica...), mentre les dones tendeixen majoritàriament a estudis de tipus humanístic, social i assistencial (Ciències socials, Salut i Serveis Socials, Magisteri...).
- El fenomen de la immigració, així com l'envelliment de la població, es pot localitzar sobre el plànol de la ciutat, depenent de les seccions censals. D'aquesta forma, es poden identificar les seccions censals amb més població menor de 16 anys o major de 65, la que habiten més persones nouvingudes, etc.

Després d'aquest recordatori de les dades estadístiques més significatives, es passa a analitzar-les:

Les dones no són un col·lectiu homogeni, sinó que pensen, senten i es comporten de maneres diferents. Tot i així, hi ha una sèrie de factors que les afecten a totes, en general, pel fet de ser dones.

Lourdes Benería¹³ subratlla que la participació de la dona en la producció no-domèstica està restringida per les exigències de la seva concentració primària en la reproducció. No obstant és important tenir present que la cura dels fills/es està assignada a la dona socialment, no biològicament. La concentració primordial de la dona en l'àrea de la reproducció la converteix en treballadora secundària en l'àrea de la producció social. Això té varies conseqüències, una és que la dona constitueix una reserva de força de treball molt flexible; en un sistema de treball assalariat on ella subministra la font més barata de força de treball i de beneficis per a les empreses. Una altra conseqüència és que la seva participació en la producció no-domèstica es veu constrenyida per una divisió del treball que no només reproduïx la seva subordinació en l'esfera domèstica sinó que la reforça al mateix temps.

L'entrada de la dona al món laboral sense canviar les estructures familiars, es resol en una "doble presència"¹⁴ que comporta una doble explotació, en el mercat laboral i en la família.

Però dins l'àmbit laboral hi ha, també, discriminacions vers les dones. Aquestes pitjors condicions laborals es concreten en una segregació vertical i horitzontal del mercat laboral (on les dones ocupen, en tots dos casos, els pitjors llocs); contractes laborals precaris (treball parcial i temporal, que comporten, a part de la inseguretat, pitjors salaris, falta de protecció social i poca o cap possibilitat de desenvolupament de la carrera professional) i discriminació salarial fonamentalment produïda per la segregació ocupacional, invalidant el vell lema "a igual treball igual salari" i fent necessària una revisió de les categories professionals on es demani "igual retribució per un treball d'igual valor".

L'existència d'un "sostre de vidre" (*glass ceiling*) i la de l'anomenat "terra enganxifós" (*sticky floor*) per a la immensa majoria delimita el mercat laboral femení cada cop més polaritzat, cosa que no passa amb el masculí. Com mostren les xifres, les "tècniques i professionals científiques i intel·lectuals" juntament amb les "tècniques i professionals de suport" (caracteritzant-se per la sobrequalificació) formen el 32,9% i són el col·lectiu més important situat a la part superior de l'estructura professional, xocant, de ple, amb el "sostre de vidre"; mentre que el 48,7% està format per les "treballadores de serveis i venedores de comerç", "empleades de tipus administratiu" i "treballadores no qualificades" trobant-se a la part inferior de l'estructura i patint les conseqüències del "terra enganxifós". La suma de totes les treballadores esmentades és d'un 81,6%, mostrant la polarització a la qual la societat està subjecta.

Aquí es fa especial atenció a que les feines desqualificades que augmenten són, fonamentalment, les vinculades al sector serveis, i aquest sector està fortament feminitzat, ja que es veu com una extensió del rol tradicional de la dona fora de la llar. Això s'anomena "la construcció social de les qualificacions".

¹³ Benería, Lourdes (1981) "Reproducción, producción y división sexual del trabajo" a Mientras Tanto / 6.

¹⁴ L. Balbo (1994) "La doble presencia" en "El trabajo de las mujeres". por Borderías-Carrasco-Aleman. Madrid-Barcelona: Fuhem-Icaria.

Maria Angeles Durán¹⁵ crida l'atenció sobre la importància del treball i el consum no mercantil per a la supervivència i qualitat de vida de les persones. El consum de treball no mercantil es consumeix de dues maneres: per a un/a mateix/a i per als altres (infància, persones amb malalties, gent gran i persones sobreocupades en el sistema mercantil). És urgent trobar noves formes de cobertura per a la població que no es podrà atendre pels seus propis mitjans, sense que això suposi fer recaure el pes de la cura sobre els exclosos del procés de producció de mercaderies". No està de més recordar que aquesta alerta feta el 1991 per M. A. Durán ha estat confirmada per S. Parella (2003)¹⁶. En aquest sentit l'article de S. Parella, és molt aclaridor, ja que demostra com el treball reproductiu dels països centrals és determinat per la divisió internacional del treball i suposa un traspàs de desigualtats de classe i ètnia des de les dones autòctones amb qualificació cap a les dones d'origen immigrant.

És interessant observar que ha estat justament l'externalització de part del treball reproductiu el que l'ha fet visible. El problema és que la major part d'aquesta ocupació està fortament lligada amb la precarietat, l'explotació, el desprestigi i una forta connotació servil, per tant, aquesta situació continua reforçant les desigualtats de classe, gènere i ètnia.

Si l'educació s'havia entès com una via per arribar a la igualtat laboral, ja que et donava accés a un treball especialitzat, en l'actualitat aquesta correspondència no és tant directe. Així, hi ha més dones que estudien que homes, però la seva taxa d'ocupació és menor.

A més a més, existeix una segregació en els estudis, és a dir, dones i homes trien carreres diferenciades. En aquest punt surt a la superfície que les dones continuen triant, sobretot, els estudis que van dirigits a les feines més feminitzades (sanitat, educació, ciències socials, humanitats, etc.). Els homes, al seu torn, també continuen escollint els estudis que els conduirà a feines típicament masculines (enginyeries, estudis tècnics, informàtica, arquitectura i construcció, etc.).

El motiu d'aquesta segregació és doble, per una banda la socialització en la cultura tradicional patriarcal fa que les persones es visualitzin fent allò que sempre han fet, d'altra banda laboralment no hi ha un accés igualitari a les mateixes feines (segregació horitzontal) ni als mateixos llocs de responsabilitat dins de cada professió (segregació vertical). Per aquest motiu les dones saben que tindran més oportunitats presentant-se a un lloc de treball típicament femení que no a un de masculí i, sent pràctiques, escullen els estudis que els faciliten la incorporació a aquests.

Així doncs, en fer una valoració sobre com ha evolucionat la realitat al respecte, resulta que les representacions socials vers la igualtat han canviat més que les pràctiques, dibuixant un panorama on la plena vigència del "*male bread-winner*" amb la progressiva pèrdua de legitimitat de les "*mestresses de casa*" donen com a fruit les dones amb "*doble presència*", desenvolupant, en paraules de M. A. Durán, és el que s'anomena "*jornada interminable*".

¹⁵ M. A. Durán (1991) "*La conceptualización del trabajo en la sociedad contemporánea*" a *Economía y Sociología del trabajo* /13-14, Madrid.

¹⁶ Parella, S. (2003) "*Mujer, inmigrante y trabajadora: la triple discriminación*". Barcelona: Anthropos.

Per aconseguir canviar les pràctiques, encara que hi ha molt camí a recórrer respecte a les mentalitats, sembla que l'enfortiment de l'Estat del Benestar amb una clara voluntat per a aconseguir la igualtat entre els gèneres i una millor qualitat de vida per a tota la ciutadania seria el camí. Amb aquest objectiu proposem:

- Aconseguir més escoles bressol i més públiques; amb horaris flexibles que no penalitzin ni a les criatures ni a les persones adultes; promoure serveis extraescolars no lectius...
- Posar en funcionament més residències i centres de dia públics per a gent gran.
- Aplicar bones polítiques de parentalitat¹⁷.
- Reduir la jornada laboral en clau no productivista, sincrònica i quotidiana¹⁸; permissos laborals que tinguin en compte els punts àlgids de les càrregues familiars i les necessitats personals.
- Etcètera.

¹⁷ Tenim uns bons exemples a Suècia i a Noruega.

¹⁸ Tenim els exemples del 6x6 finlandès i la llei francesa de les 35 hores.

11 Bibliografia

Balbo, L. (1994) *"La doble presencia" en "El trabajo de las mujeres"*
per Borderías-Carrasco-Alemaný
Madrid-Barcelona: Fuhem-Icaria.

Benería, Lourdes (1981) *"Reproducción, producción y división sexual
del trabajo" a Mientras Tanto / 6.*

Durán, M. A. (1991) *"La conceptualización del trabajo en la sociedad contemporánea"*
a *Economía y Sociología del trabajo* /13-14, Madrid.

Parella, S. (2003) *Mujer, inmigrante y trabajadora: la triple discriminación.*
Barcelona: Anthropos.

Migració i Ciutadania
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès. 2005.

Nosaltres les dones. Quaderns de ciutat.
Ajuntament de Cerdanyola del Vallès. 2006.

Edita

Ajuntament de Cerdanyola
Regidoria de les Dones i Polítiques d'Igualtat
Gener de 2008

Elaboració

Raül Bertran Benages. Assistent d'investigació
Maria Aran Herrera. Assistent d'investigació

Assessorament

Judith Astelarra. Directora del Seminari d'Estudis de la Dona
Judith Muñoz. Investigadora del Seminari d'Estudis de la Dona

Disseny i maquetació

Anna Bascu
Jordi Mascarell

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

**Diputació
Barcelona**
xarxa de municipis

Àrea d'Igualtat i Ciutadania
Servei de Promoció de Polítiques d'Igualtat Dona-Home

Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones